

Liederen voor groote en kleine kinderen

Emanuel Hiel

bron

Emanuel Hiel, *Liederen voor groote en kleine kinderen*. L. Delamontagne, Antwerpen / J. Noordendorp, Amsterdam 1879

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/hiel001lied01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Opdracht.

*

Door diepe droefheid stil omher gedreven,
Bij dag en nacht het hoofd vol twijfellicht,
Sinds gij me liet alleen in 't schaduwleven
Zoek ik vergeefs naar uw zoo lief gezicht.
Wel heb ik vrienden; van dezelfde boomen
Pluk ik nog vruchten af gelijk weleer...
Wel stijgen uit mijn hert nog liefdedroomen,
Maar u, geliefde, vind ik u niet weer?

**

Door diepe droefheid stil omher gedreven,
Waar vind ik laving voor der liefde dorst?
Ja gij, ge schonkt mij vruchten in het leven,
De lieve kindren druk ik aan de borst!
De kindren, mij door u zoo mild geschonken,
Herroepen onze schoonste dagen weer...
En 'k vraag, door hunne blikken zaligdrongen,
Geliefde, daal in mijnen boezem neer.

Door diepe droefheid stil omher gedreven,
Beziele uw geest mijn zwakken kinderzang;
Dan vindt die zang, door u mij ingegeven,
In elke kinderziele wederklank.
Zoo blijf voor mij als zoete zegen zweven,
Gij die mijn hert tot reine liefde dwingt;
Zoo zal uw rein gedenken minnend leven,
Zoolang een kindermond deez' lièkens zingt.

I. - Het Lied.

Nu is 't aan gang, door gansch het land
Wordt 't lied zoo luid gezongen,
Langs heg en weg en waterkant,
Door 't meisje, door den jongen.
De vader luistert 't liêken na,
En zegt: wat is het schoon, o ja!
Zoo gaan zij ééns aan 't werken;
Een heerlijk lied, een krachtig lied,
Dat uit hun frissche borsten schiet,
Zal hun gemoed versterken.

En op het veld en in de stad
Hooft men de kindren schallen
Den lentezang; geen rijker schat
Kan aan hun hert bevallen.
De moeder luistert 't liêken na,
En zegt: wat is het schoon, o ja!
Zoo zullen zij beminnen,
Een teeder lied, een krachtig lied,
Dat rein uit hunne herten schiet,
Zal hun de zielen winnen.

En klaarder uit den kindermond
Bij avondzonneglansen,
Verheft de zang zich, 'wijl in 't rond
De kindren springen, dansen.
En de oude lieden zien het na,
Ze zuchten: o 't is schoon, o ja!
Zoo kweekt men brave menschen.
Een lustig lied, een hertlijk lied,
Dat frisch uit kinderherten schiet,
Wat kan men beters wenschen.

II. - Lustig, vrienden, opgelet!

Lustig, vrienden, opgelet!
 Vroeg in 't bed en vroeg uit 't bed!
 Flink! flink! opgesprongen...
 Klink! klink! blijgezongen.

Gauw gewasschen 't aangezicht,
 Blijder zien we dan het licht...
 Ras! ras! in het water,
 Plas! plas! welk geschater!

U, den gullen morgengroet,
 Vader goed en moeder zoet:
 Dag! dag! o beminden!
 Lacht! lacht! beste vrinden.

Dan naar God het hert gericht,
 Dat Hij ons verlicht en sticht:
 Heer! Heer! schenk genade;
 Weer, weer 't droeve en kwade.

Aangerand met hand en tand
 Tarwen brood of roggen kant;
 Rap! rap! fel gebeten...
 Knap, knap, smaakt het eten.

Vroolijk dan door straat en veld
 Naar de school of 't werk gesneld...
 Fel! fel! aan het werken;
 Snel! snel! 't hert versterken.

Ziet zoo, jongens, gaat het goed,
 Immer lustig van gemoed.
 Deugd, deugd, zal ons 't leven.
 Vreugd, vreugd, daarbij geven.

III. - Jantje opgeruimd.

Als een haasje vlug op gang,
 Klimmend over haag en bank,
 Scheurt hij somtijds zijne broek
 Seffens zit hij in den hoek,
 Lapt ze zelf en fluit een lied,
 Mijdt de zorg en bant 't verdriet.
 Hee! wie kent ons Jantje, Jantje,
 Hee! wie kent ons Jantje niet!

Eerst gedaan, dan nagedacht
 Heeft er veel ten val gebracht.
 Jan kwam voor een breede gracht,
 Sprong en plofte er in met kracht...
 Kroop er uit zoo goed hij kon,
 Rolde in 't gras als eene ton.
 Hee! hij droogt zich lachend, lachend,
 Hee! hij droogt zich in de zon.

Vechtersbaas van eerste klas
 Schiet hij los, gezwind van pas;
 Lest, wat roekeloos bestaan!
 Viel hij sterke schelmen aan;
 Doch hier won hij schand voor eer:
 Plotsling sloeg men hem ter neer...
 Hee! op beide beenen, beenen,
 Hee! rees hij zoo moedig weer.

Goed is 't hert van onzen Jan,
 Hulpe biedt hij, waar hij kan;
 De oude menschen acht hij zeer,
 Kleine kindren mint hij teer...
 Springt hij wild door dun en dik
 Als een ware vogelschrik...
 Elk is met ons Jantje, Jantje,
 Elk is met den Jan in schik.

IV. - Gaat de droeve winter henen.

Gaat de droeve winter henen,
 Is de blanke sneeuw verdwenen,
 Jaagt de wind door 't eikenbosch
 Waar nog dorre blaadjes hangen,
 Dan gevoelt men reeds verlangen
 Naar de lente lief en los.

Achter struiken, achter hagen,
 Durft de sterrenbloem het wagen
 Reeds ten hemel op te zien...
 'Wijl de dorre blaadjes springen,
 Rond de bloeme 'welkom' zingen
 En dan zuchtend henenvliên.

Ja, het doode moet verdwijnen,
 't Frissche leven moet verschijnen
 Onder lieven zonneglans!
 Kindren, komt de lente groeten
 Bij der sterrebloem ontmoeten,
 Met gezang en met gedans.

V. - Kom, lieve lente.

Kom, lieve lente,
 Kom ons verkwikken,
 Streel onze blikken
 Met jeugdig groen.
 Ach, de erge winter
 Deed ons verzuchten;
 Nu moet hij vluchten
 Voor uwen zoen.
 Heisa de lente!

Ook geene bloemen
 Geurden ons tegen.
 Ijs, wind en regen,
 Hagel en sneeuw
 Gaf de erge winter.
 Langs barm en graven
 Krasten de raven
 Hun norsch geschreeuw.
 Wee, de erge winter!

Nu zweeft de zwaluw,
 De vinken fluiten,
 De bloemen spruiten
 Uit bot en brank.
 Weg, erge winter!
 De milde zonne
 Opent de bronne
 Van vreugd en dank.
 Heisa, de lente!

VI. - Jongens, hier is Nederland.

Jongens, hier is Nederland,
 't Is een heilig, dierbaar pand,
 Door de vaadren ons bewaard
 Als de schoonste schat der aard.

Uit het golfgeklots der zee
 Wonnen zij het veld, de steê,
 Vrijheid gaven zij het meê,
 Weelde, kunsten, vreugd en vreê.

Spanje brachten zij ten val,
 Dat én goed én bloed ons stal;
 Joegen ook het fransch gespuis
 Met zijn logens uit ons huis.

Wel hem, die in ons gebied
 Al het zoet geluk geniet;
 Die het goed waardeeren kan,
 Wordt een man en blijft een man.

Jongens, hier is Nederland,
 Drukt elkaar de broederhand;
 Aan ons land het hert gewijd,
 Vlijt in vrede en kracht in strijd!

VII. - Wandelen.

Het wandelen is naar onzen zin,
 Het wandelen!
 Wij trekken blij de velden in;
 Daar werkt de boer voor zoet gewin:
 Hij ploegt, hij zaait,
 Hij raakt en maait.
 Het wandelen is naar onzen zin,
 Het wandelen!

Het wandelen is naar onzen zin,
 Het wandelen!
 Wij loopen langs den waterkant;
 Daar stuurt de schipper naar het strand:
 Hij zeilt met spoed
 Door eb en vloed.
 Het wandelen is naar onzen zin,
 Het wandelen!

Het wandelen is naar onzen zin,
 Het wandelen!
 Wij keeren moede naar de stad;
 De stoomer rolt op 't ijzeren pad:

Hij briescht en fluit,
 En vliegt vooruit.
 Het wandelen is naar onzen zin,
 Het wandelen!

VIII. - Mieken.

Kent ge niet het wakker Mieken,
 't Woont hiernevens in de buurt,
 't Is reeds op vóór 't morgenkrieken,
 't Rust maar als de mane gluurt.

Kent ge niet het fijne Mieken,
 't Is gedienstig, gul van aard,
 Ja, steeds vlijtig als een bieken,
 Dat op bloemen honing gaart.

Kent ge niet het vroolijk Mieken,
 Dat als de appel glansend bloost;
 't Zingt bijwjl een lustig liêken,
 't Brengt den droeve heul en troost.

Kent ge niet het brave Mieken,
 Dat zoo neerstig werkt en leert;
 Hadde 't meisje hemelwieken,
 't Werd als engel blij vereerd!

IX. - Langs de doornenhaag.

Langs de doornenhaag met witte bloemen.
 Langs den wegel, in de blijde lente,
 Ging de moeder somtijds met mij wandlen,
 O, dat waren schoone zonnedagen!

Vliegjes vlogen, vogels zongen lustig:
 Maar mijn herte zwom als in den hemel,
 't Zong zoo frisch en luid: - O lieve moeder!

Langs de doornenhaag met witte bloemen,
 Langs den breeden wegel ga ik wandlen,
 Gansch alleen... ik zie de vliegjes vliegen,
 'k Hoor de vogels nog wel kwettren, zingen,
 Doch niet schoon zijn mij de zonedagen!
 'k Ga gebogen, donker schijnt mij de aarde:
 'k Zucht. - Ach, ze is niet meer, de lieve moeder!

X. - Beminnen.

Vraag aan het roosje roodgekleurd,
 Waarom het de lucht doorgeurt?
 Het zal wel zwijgen, liefste kind,
 Maar 't is, omdat het bemint.

Vraag uwer moeder zoet en zacht,
 Waarom ze u tegenlacht?
 Ze zal u kussen, liefste kind,
 Omdat zij u bemint.

O wilt ge wezen van gemoed
 Steeds edel, rein en goed,
 Wel denk dan immer, liefste kind;
 Ik min en word bemind.

XI. - De spinne.

Daar hangt een spinnekop aan 't net,
 Gespannen tusschen 't loof...
 Ai, gouden vliegsken, opgelet!
 Zij loert en aast op roof;
 Ze moet met rooven haar broodje winnen,
 Vermijd de netten der spinnen.

Het vliegsken spot met 't wijs vermaan,
 En ronkt: 'o booze spin,
 ' Vergift zuigt ge uit de roozeblaân!
 En 't vliegt het striknet in.
 Ze moet met rooven haar broodje winnen,
 Vermijd de netten der spinnen.

Het vliegsken was de vrijheid kwijt
 En stierf in angst en nood...
 O breng den boozen geen verwijt,
 Maar schuw hen als den dood.
 Ze moeten roovend hun broodje winnen,
 Vermijd de netten der spinnen.

XII. - Ze liggen lang begraven.

Ze liggen lang begraven, te rusten in den dood,
 De mannen, die ons Vlaandren verlostten uit den nood.
 Ze zijn voor 't recht gestorven, voor Vlaandrens vrij gebied;
 En daarom, lieve kindren, vergeten wij ze niet!

Uit lang vervlogen tijden verrijst de heldenschaar:
 Jan Breidel, Piet de Coninck en Zannekin zijn daar!
 Ze schonken goed en leven voor Vlaandrens macht en eer;
 En daarom, lieve kindren, beminnen wij ze zeer.

Van Arteveld! Oranje! vermoord door roovers hand,
 Omdat ze trouw beminden het heilig vaderland;
 Op ons glanst hunne glorie, een licht in leed en smert!
 En daarom, lieve kindren - we dragen ze in ons hert.

Ze liggen lang begraven, maar zijn voor ons niet dood;
 Wij moeten steeds betrachten hun strijd zoo schoon als groot.
 Ja, eeren wij ons Vlaandren, door vlijt en plicht en moed...
 En dan, geliefde kindren, dan leven ze in ons bloed. -

XIII. - Ledig zijn.

Daar onder in de weide,
 Daar is een plas;
 Blijft het water stil, het wordt moeras.
 Loopende water is zoo klaar,
 Stilstaande water vuil en zwaar.

Daar, onder aan den wegel,
 Daar ligt een land;
 't Wordt niet beploegd en niet beplant;
 Distelen groeien daar van deeg.
 't Slapende land wordt vuil en leeg.

Daar onder aan den molen,
 Daar woont een vent;
 Hij is zeer arm, daar hij niets kent,
 Ledige handen, leeg van goed,
 Ledige zinnen, laag gemoed.

XIV. Eene historie van den Vos.

Kindren, hoort iets van den Vos:
 Reineken kwam uit 't beukenbosch
 Geloopen,
 Geslopen
 Stil, buiten den schijn
 Der maan, waar vette kiekens zijn.
 Rap Vos!... 't is nu nacht...
 Halt! de pachter staat op wacht.

‘Vosken lief, mijn aardig dier,
 Mollige kiekens vinde hier,
 Zoovelen
 Te stelen...
 Slim speelde den dief;
 Maar word eens eerlijk, nuttig, lief...
 Hoor Vos! 'k wil u goed,
 Wen ge 't kiekenkot behoedt...’

‘Vosken lief, ééns laat ge uw vel,
 Speelde nog lang uw bloedig spel...
 Wil leeren
 Vereeren
 Wat 't werk en vergaart...
 Een kieken, is 't uw leven waard?...
 Top Vos!... schoon is 't bod...’
 - Boer, 'k bewaak uw kiekenkot.

't Voskenlief was dus t'accoord...
 Valschelijk brak hij 's nachts zijn woord.
 Eilacie!
 De passie
 Preekt luide de Vos;
 Hij kroop in 't kot op kiekens los...
 Foei Vos!... Heere God,
 Knak, hij beet ze wreed kapot.

Toen het morgenlicht verscheen,
 Kraaide het haantje stervend alleen,
 Geweken,
 Bezweken
 Ver achter den stal.
 De pachter zocht, riep overal
 Hee Vos!... alles zweeg...
 Wee! het kiekenkot was leêg.

Veinst het Vosken zich ééns goed,
 Heimelijk blijft zijn valsch gemoed
 Toch liegen,
 Bedriegen
 Boos listig van aard;
 En wiegelt hij den langen staart...
 Pas op! - Niet gespot!
 Boer, bewaak het kiekenkot.

XV. - Van den wolf.

 Loop maar snel,
 Loop maar snel,
 Isegrim, ge laat uw vel.
 Zie niet scheel,
 Of Fideel
 Grijpt u bij de keel.
 Kijk niet smeekend hoefewaarts,
 Want ge beet daar eene vaars!
 Jank: o God,
 Wee mijn lot!
 't Hekken blijft in 't slot.

 Huil nu fel,
 Huil nu fel,
 Isegrim, ge laat uw vel!

Want van Jaap
 Stalt ge 't schaap,
 Toen hij lag in slaap.
 Wakker is nu de arme vent,
 Daar hij uwe boosheid kent,
 Klopt hij toe,
 Nimmer moê,
 Met zijn ijzeren roê!

Isegrim,
 Isegrim,
 Isegrim, ge waart te slim!
 Nergens vindt
 Gij een kind,
 Dat den wolf bemint.
 Dief en roover, ja, zijt gij,
 Levend slechts door schelmerij;
 Logenaar,
 Moordenaar,
 Sterf dus in 't gevaar. -

XVI. - Willem van Saeftingen.

Hoor naar het lied van Broeder Willem:
 Hij nam te Doest een boerenpeerd,
 Sprong er flinks op met zijn reuzenzweerd;
 Daarmeê verliet hij den kloosterheerd.
 Hoor naar het lied van Broeder Willem,
 Dapper gezeten op zijn peerd!

Hoor naar het lied van Broeder Willem:
 Wacharm! de Franschen zijn in 't land!
 Moorden en rooven ten allen kant,

Steken de stad en het dorp in brand.
 Hoor naar het lied van Broeder Willem,
 Dapper gezeten op zijn peerd!

Hoor naar het lied van Broeder Willem:
 Moedig naar Kortrijks veld gesneld,
 Harop! hij zwaait met zijn zwaard als held;
 Honderden Franschen heeft hij geveld...
 Hoor naar het lied van Broeder Willem,
 Dapper gezeten op zijn peerd!

Hoor naar het lied van Broeder Willem:
 Juitho! vooruit, ik kap naar 't hoofd...
 Robrecht van Atrecht, hier laat ge uw hoofd!
 Jouw!... 't ligt er al! Heere God geloofd!
 Hoor naar het lied van Broeder Willem,
 Dapper gezeten op zijn peerd!

Hoor naar het lied van Broeder Willen:
 Vlaandren lief, ach! was in nood...
 't Gold hier den strijd om leven of dood,
 Daarom was Willem's woede zoo groot.
 Hoor naar het lied van Broeder Willem,
 Dapper gezeten op zijn peerd!

Hoor naar het lied van Broeder Willem:
 Dapper gezeten op zijn peerd.
 Vlaandren den Leeuw! hier is mijn zwaard,
 't Land is gered! - 'k Ga weer naar den heerd.
 't Lied is nu uit van Broeder Willem,
 Dapper gezeten op zijn peerd!

XVII. - 't Hazelbosch.

Door de sneeuw steekt spichtig 't hazelbosch;
 Katjes hangen aan zijn rijs;
 Windgeloei en scheurt ze toch niet los;
 Ja, ze duchten zelfs geen ijs.

Laat die katjes hangen dun en kaal,
 Schijnen zij thans stom en koud;
 Wacht, weldra bij warmer zonnestraal,
 Stuiven ze als een wolk van goud.

Wen ge 's zomers, onder donkre blaân,
 't Lekker hazelnootje vindt,
 Hadt ge niet de katjes laten staan,
 Niemendalle vondt ge, kind.

XVIII. - Avondbede.

De winter geeselt buiten weer
 Met hagel, wind en regen...
 En moeder kust mij zoet en teer,
 En vader lacht mij tegen.
 Hun lastig werk is afgedaan;
 Zij zitten zich te warmen.
 De moeder zucht: 'Ach, welk bestaan!
 Welk leven leiden de armen.'

Mijn vader trekt mij op de knie,
 Hij zegt: 'Wel, goede jongen,
 Mamaatje wordt zoo droevig, zie,
 Daar is nog niet gezongen;

Een liedjen, is het werk gedaan,
 Kan niemand ons verbieden...'
 Maar moeder zucht: 'Ach, welk bestaan!
 Hoe lijden de arme lieden.'

En vader zingt niet, maar hij mort,
 Hij kan haar niet zien lijden;
 Dan zegt hij: 'Eer het donker wordt,
 Kom de arremoe bestrijden,
 En neem den kleinen jongen meê;
 Hij moet aan kou zich wennen,
 En leest hij niet zijne avondbeê,
 Hij leere 't lijden kennen.'

Wij kwamen in een donker huis,
 Waar stoof noch lampe brandden,
 Waar kindren bij het windgebruis
 Van honger knappertandden...
 Mijn vader zei: 'ik heb niet veel,
 Maar toch, ik kan wat missen...'
 En moeder zei: 'Daar is mijn deel,'
 Ik zag ze tranen wisschen.

Dan keerden wij gezwind weerom,
 Mijn moeder keek naar vader;
 Dan zegde zij: 'O jongen, kom,
 Kom, lees nu: '*Onze Vader*.

.....
 O Gij, die in den hemel zijt,
 Verlos toch ieder uit den nood;
 Geef ons door werk het daaglijks brood...
 Gebenedijd! gebenedijd!
 Des Heeren namen!'

.....
 En moeder kust ons en snikt - Amen.

XIX. - De vledermuis.

Vledermuis
 Blijf niet thuis!
 O wat warme zomeravond,
 't Koeltje lispelt zacht en lavend;
 Rupsen die te spinnen hangen,
 Kevers, vliegen, kunt ge vangen...
 Zwendel maar in slingervlucht,
 Piepend, snappend door de lucht.
 Vledermuis,
 Blijf niet thuis.

Vledermuis,
 Blijf nu thuis.
 Blaadren vallen, kevers slapen,
 Mot noch vliegen kunt ge kapen...
 Storm en hagel zoude ge ontmoeten;
 Hang u thans met de achtervoeten
 Onder 't strooi aan lat of bind,
 Tot u wekk' de lentewind.
 Vledermuis,
 Blijf nu thuis.

Vledermuis,
 Blijft ge thuis?
 Dwaalt ge 's avonds blij naar buiten
 Wen de krekels schettren fluiten;
 Slaapt ge 's winters, leelijk dierken,
 Kindren achten u geen zierken...
 Zie, dat zou niet mogen zijn,
 Want ge doodt zooveel venijn.
 Vledermuis,
 Blijf niet thuis.

XX. - De boterham.**I.**

Zoet smaakt de boterham,
 Moeder, moeder.
 Wie maakt den boterham?
 Mijn honger is groot.
 - Dochter, dochter,
 'k Snij hem van 't brood.

Haal mij het broodje hier,
 Moeder, moeder.
 Laat mij het broodje zien,
 Waar komt het vandaan?
 - Dochter, dochter,
 Het komt van 't graan.

Wie wint het lekker graan,
 Moeder, moeder.
 Hoe vindt men 't lekker graan,
 Waar wordt het besteld?
 - Dochter, dochter,
 Het groeit op 't veld.

II.

Daar zaait de boer het graan,
 Dochter, dochter.
 Daar maait de boer het graan,
 En dorscht het zeer fel.
 - Moeder, moeder,
 O, dat is wel!

Dan haalt de mulder 't graan,
 Dochter, dochter.
 Dan maalt de mulder 't graan
 Tot bloemende meel.
 - Moeder, moeder,
 Dat werk is eêl!

Dan breekt de bakker 't meel,
 Dochter, dochter,
 Hij steekt het d'oven in
 En bakt zoo het brood.
 - Moeder, moeder,
 Dat werk is groot.

Het kind dat neerstig werkt,
 Dochter, dochter,
 Dat wint den boterham
 Zijn werken ten loon.
 - Moeder, moeder,
 O, dat is schoon!

XXI. - De bron.

Onder struweelen,
 Onder den berm,
 Ziet men het spelen
 't Watergezwerm.

Glinstert de zonne
 Over het land,
 Hoort hoe de bronne
 Ritselt door 't zand.

't Is of de bronne,
 Borlend vol dank,
 Zond naar de zonne
 Zalig gezang.

Spreidt zich het duister
 Over het land,
 Hoor heur gefluister
 Murmlen door 't zand.

't Is of ze stroomend
 Stillekens licht,
 Suizlend en droomend
 Dankte den nacht.

Lieflijk geschater
 Dag en den nacht,
 Zilveren water
 Schenkt ze zoo zacht.

Herte, mijn herte, -
 Glinstert de zon,
 Duistert de smerte, -
 Wees als de bron.

XXII. - De starrekens.

Daar klinken de klokken des avonds zoo zacht;
 De schaapjes verlaten de wei vòòr den nacht;
 De zangen verstommen, de zonne verdwijnt;
 Het dorpken wordt rustig, de mane verschijnt.

De starrekens glinstren in 's hemels azuur,
 Ze lonken mij tegen, als stippekens vuur,
 Maar werelden zijn het, veel grooter dan de aard,
 Die draaien en zwaaien in rustlooze vaart.

Hoewel ge zoo stille door 't vensterken licht,
 Al biddende wend ik tot u mijn gezicht:
 O starrekens, zonnen, zoo groot en zoo schoon,
 Ge geeft ons van Godes vermogen betoon!

XXIII. - Er was een kleine jongen.

Er was een kleine jongen,
 Steeds zat hij, waar hij zat;
 Hij hield van spel noch springen,
 At niets dan lekkere dingen;
 Rond werd hij als een vat.

Hij zei: 'O, de andre jongens
 Zijn mager als een spil...
 Ik ben zoo wel gezeten
 Bij veel en lekker eten!
 En 'k loop... wanneer ik wil.'

Toen ging de kleine jongen
 Op straat gelijk hij kon;
 Al waggelend heen en weder,
 Viel hij ten laatste neder
 En rolde als eene ton.

Een makker hielp den jongen,
 Hij keek zeer trotsch en dom,
 En wiggel-waggel liep hij;
 'k Ben dik, maar loop toch!' - riep hij.
 Ja, - zei de vriend, - maar krom!

XXIV. - Wandel a, b, c.

A, b, c, d.
 Kindren, komt meê
 Wandlen door 't groene veld,
 Waar ook de vogel snelt
 Zingend van vreugd en vreê,
 Kindren komt meê.

E, f, g, ha!
 Komt niet te spa...
 Zoekt, wie als 't fijnste kind
 De edelste bloemen vindt;
 Schenkt haar aan moeder dra,
 Komt niet te spa.

J, k en l!
Hee, dat gaat snel.
O, welke bloemenvrucht,
Geuren en kleurenpracht!
Wat mint ge moeder fel,
Hee, dat gaat wel.

M, n, o, p.
Op, naar de steê,
Vroolijk met frisch gemoed,
Zooals 't de vogel doet,
Zingend van vreugd en vreê,
Op, naar de steê!

Q, r, s, t.
Scheiden doet wee!
't Bloemeken riekt zoo goed,
't Vogelken zingt zoo zoet...
Draagt geur en zangen meê,
Scheiden doet wee.

U, v, w, x.
Houdt u thans fiks...
Komt ge bij moeder toe,
Vangt haar dan blij te moê
In 't net des bloemenstriks,
En houdt u fiks.

Ypsilon, z.
Gaat ge naar 't bed,
Kust moeder zachtjes weer,
Vraagt 's vaders zegen teer,
Houdt 't herte vroom en net,
Sa, gaat naar 't bed...

XXV. - Guldensporenslag.

11 juni 1302.

Marsch-lied. Wijze: *A, a, a, Valete Studia.*

A, a, a,
Harop, Victoria!
Kindren, komt het liedjen hooren
Van den slag der Gulden-sporen.

A, a, a,
Harop, Victoria!

E, e, e,
Op, Vlaandren den Leeuw!
Fransche ridders, duizendtallen
Zijn in Vlaanderland gevallen.

E, e, e,
Op, Vlaandren den Leeuw!

I, i, i,
Montjoie et Saint-Denis!
Franschschreeuwen, branden, kerven...
Wee! zal 't moedig Vlaandren sterven?

L i, i,
Montjoie et Saint-Denis!

O, o, o,
De Klauwaarts roepen - o l
Onbevreesd voor 't fransche schreeuwen,
Worstlen, winnen zij als leeuwen.

O, o, o,
De Klauwaarts roepen - o!

U, u, u,
Daar ligt de Franschman nu
Neergeveld in Kortrijks beemden;
Daar is 't bloedig graf der vreemden.

U, u, u,
Daar ligt de Franschman nu.

IJ, ij, ij,
 Gansch 't vaderland is blij,
 Vielen vele Vlamings neder,
 Vlaandren vond de vrijheid weder.
 IJ, ij, ij.
 Gansch 't vaderland is blij!

XXVI. - Ik heb gereisd.

Ja, luistert, jongens, 'k heb gereisd
 En meer geleerd dan gij wel peist:
 Eerst kuierde ik door onzen hof,
 Hehe! Ik maakte 't daar te grof:
 In 't groen zag ik een struikje staan,
 Daar hingen stekelbessen aan...
 Ik plukte en rukte aan stam en tak,
 Maar ai mij! of ik mij daar stak,
 Bloed! bloed! liep van de vingers...

Toen ging ik langs den Scheldedam,
 En weet ge wat ik tegenkwam?
 Een dikgezwollen grauwe pad,
 Die homplend kroop... Ik nam een lat
 En wou ze seffens morsdood slaan...
 't Was mis! - Daar kwam een landman aan,
 Die zei: 'O laat uw gramschap zijn,
 'Die padde doodt het vuig venijn.
 'Marsch! marsch! gij, domme jongen!'

En dubbend slenterde ik naar huis,
 Daar vond ik eene kleine muis;
 Ze zat in mijnen lessenaar,
 Met schelmenoogskens, zwart en klaar.

Piep! riep de muis... Ik liet ze gaan,
 Zoo wonderwel stond zij mij aan;
 Maar later... 'k vond in menig blad
 Van mijne boeken gat op gat.
 Sliep! Sliep! men leert bij reizen.

XXVII. - Hoe lang, hoe lange toch geleên.

Hoe lang, hoe lange toch geleên
 Betrad ik deze kamer;
 En kom ik hier, ik zucht en ween,
 Mijn hert klopt als een hamer.

De muren schijnen koel en kaal,
 Ze doen mij huivrend schroomen.
 Het licht wordt mij zoo dof en vaal;
 Hier vluchten zoete droomen.

Ach, wat ik mis, den lieven vrind!
 Ik moet hem eeuwig derven...
 Ik zag hem, ach, door tranen blind,
 Hier sterven, ach, hier sterven!

't Is lange sinds ik hier genoot
 Met hem de blijdste stonden...
 Nu is hij dood, voor eeuwig dood!
 Mijn heil is gansch verzwonden.

XXVIII. - De vlieger.

Heiza! op 't stoppelveld
 Toegesneld.
 Laat gauw, den vlieger op,
 Hooger, hooger stijgen op!
 Dat hem de leeuwerk, Jan,
 Heiza, niet genaken kan.

Waai-woe! wild waait de wind.
 Loop gezwind.
 Geef kloen, nu rap en snel,
 Rapper, rapper, kluwen snel!
 Dat 's vliegers lange staart
 Zwiere langs het wolkgevaart.

O wee! de vlieger valt,
 Jantje, halt...
 Haal in... daar klimt hij weer!
 Tuimelt, duikelt sneller neêr,
 Ach, plonst ginds, in de gracht...
 Tirli! en de leeuwerk lacht.

XXIX. - Een scheepje dreef.

Een scheepje dreef in eene kuip,
 Daar zaten kindren rond;
 Het een blies rechts, het ander links,
 En 't scheepje ging te grond.

De moeder keek het na en dacht:
 Dat is contrarie wind;
 En dan bekeek ze, diep en lang,
 Het een en 't ander kind.

Ik schonk aan elk met liefde 't licht...
 Met liefde in hert en zin! -
 Nu blaast 't een tegen 't ander op;
 Waar blijft de broedermin?

XXX. - Vader.

Aan de nagedachtenis mijns vaders.

Toen ik hem eerstmaal zag,
 Met zijnen vromen lach,
 Met de oogen diep en rein,
 Dan was ik nog zoo klein,
 Dat ik niet wel begrijpen kon
 De goedheid mijnes vaders.

En toen ik grooter werd,
 Gevoelde hoe zijn hert
 Van vreugd was aangedaan,
 Had ik mijn werk verstaan;
 Ach, dat ik toen niet toonen dorst
 Mijn herte voor mijn vader.

En deed ik hem verdriet,
 Hij spaarde mij dan niet,
 Hij minde en strafte fel; -
 Deed hij daaraan niet wel?
 Ach, dat ik nog waardeeren mocht,
 Het herte mijnes vaders.

Maar ja, 't is zoo altijd,
 Is men wat goed is kwijt,
 't Gemoed voelt, diep verkleefd,
 Wat het verloren heeft.
 Ach, sloeg mijn herte nog verheugd
 Aan 't herte mijnes vaders. -

XXXI. - Moederliefken.*Aan mijne Moeder.*

Hoor, hoe trillend in de stalling
 Zwaalwen in het nestje kwettren,
 Met de gele bekjes open:
 Moederliefken! Moederliefken!

Moederliefken komt gevlogen,
 Met een rupsje, dat nog kronkelt;
 Zie, ze spijst de naakte jongen,
 Moederliefken! Moederliefken!

In het nestje wordt het rustig;
 In de stalling stil en duister,
 'k Zie door 't venster bij de stove:

Moederliefken! Moederliefken!

Ha, ze stookt - ze kookt wat lekkers,
 Want ze ziet me toch zoo geerne!
 Ja! mijn hert begint te zingen:
 Moederliefken! Moederliefken!

XXXII. - Verzwonden.*Aan Mathilda.*

Verzwonden is het liedje lang,
 Dat de oude moeder zong;
 Ik hoore nog dien simplen zang
 Die diep in 't herte drong.

Ze zong van bloemen geurend fijn,
 En hoe dat ons gemoed
 Van liefde en deugd moet geurig zijn
 Gelijk de bloemen zoet.

Ze zong van sterren schoon en klaar,
 Dat aldus ons gezicht
 Moest toonen, altijd rond en waar,
 Wat in ons herte ligt.

Ze zong begeesterd, blij en luid,
 Vereerend vreugd en deugd,
 En was haar simpel liedjen uit,
 Toen was elk diep verheugd.

XXXIII. - Zuster zoet.

Aan mijne zuster Ema.

Ginds bij den hollen weg,
 Waar 't beukenloover
 Hangt als een donkre heg
 't Weidegroen over,
 Hoort men een meisje zoet
 Zingen met gul gemoed:
 Zacht is de rust hier! - Hier is het goed!

Zie langs de zodenbank
 Wipt ze op de teenen,
 Jaagt met een heggerank
 't Vliegelijs henen.
 Hoort gij het meisje zoet
 Zingen met gul gemoed:
 Zacht is de rust hier! - Hier is het goed!

Wat mag het meisje doen
 Om vreugd te rapen?
 Broerken ligt in het groen
 Ronkend te slapen.

Hoort gij het meisje zoet
 Zingen met gul gemoed:
 Zacht is de rust hier! - Hier is het goed!

Hee, waar de zuster waakt
 Is ze eene moeder;
 Bij heur gezang ontwaakt
 Lachend de broeder.
 Hoort gij het meisje zoet
 Zingen met gul gemoed:
 Zacht is de rust hier! - Hier is het goed!

Zij neemt hem van den grond,
 Hij rekt zich teeder;
 Zij kust hem op den mond,
 Luid lacht zij weder.
 Hoort nu de zuster zoet
 Zingen met gul gemoed:
 Zacht is de rust hier! - Hier is het goed!

XXXIV. - Herinnering.

Aan Maria-Hendrika.

Ik hoor des windjes zacht geruisch des avonds door het riet;
 Hoe schooner was het teer gezang van mijne moeder niet?
 Het windje fluistert heimlijk lief, zoo heimlijk in mijn oor;
 En ach, het schijnt of ik daarin de stem van moeder hoor.

En als ik naar den morgenglans mijn zoekende oogen richt,
 Hoe reiner dan die morgenglans was moeders oogenlicht;
 En als ik 't starrenlicht beschouw, dat in de ruimte beeft!
 Dan ach, het dunkt mij, of daarin het beeld van moeder zweeft.

En als ik 's avonds slapen ga, bij starrelicht en zang,
 Bij windgesuis in eenzaamheid dan wordt mijn hert niet bang;
 Ach, is de moeder hier niet meer, ze waakt toch op haar kind;
 In droomen fluistert zij: bemin, gelijk ik heb bemind.

XXXV. - Kind, o denk aan Moeder zoet.

Aan Laura.

Wandelt gij door bloemenweiden,
 Dwaalt ge door 't besneeuwde veld,
 Laat ge u door de vreugde leiden,
 Wordt uw hert door leed ontsteld,
 Lacht ge bij het morgenblozen,
 Weent ge met den avonddauw,
 Zingt ge bij den geur der rozen,
 Klaagt gij in der wilgen schauw,
 Kind, o denk aan moeder zoet,
 Rein en sterk wordt uw gemoed.

Onder 't hevig zonneblaken,
 Dorstig op de lange baan,
 Zal als wijn u 't water smaken
 Roept ge 't beeld der moeder aan.
 Nooit wordt gij door 't werken moede,
 Houdt ge u aan heur liefde vast,
 Mint ge teêr de vrome goede,
 Lustig draagt gij uwen last;
 Kind, o denk aan moeder zoet,
 Rein en sterk wordt uw gemoed.

Wie toch heeft niet ondervonden,
 Dat, hoe 't herte smacht en slaat,
 Zij het zuiver houdt van zonden!
 Denk aan haar, ge vlucht het kwaad.

't Booze kan zich niet vermengden
 Met der goedheid tooverkracht;
 Kindren worden braaf als engelen
 Met de moeder in 't gedacht.
 Kind, o denk aan moeder zoet,
 Rein en sterk wordt uw gemoed.

XXXVI. - Hoe zoet.

Aan Sarah-Zuleika-Johanna.

Hoe zoet te luisteren naar mijn hert
 In lange nachten, lichte dagen,
 Bij hooge vreugd, bij diepe smert,
 Hoor ik het steeds naar moeder vragen.

De zonne, glinstrend opgestaan,
 Roept: op! - Ik dank den Albehoeder.
 Ze kust van mijne wang den traan,
 Gestort voor mijne lieve moeder.

Het dondert... doch de regenboog
 Vertoont zich kalm in schitterkleuren....
 Ik staar verzuchtend naar omhoog.
 Mijn herte vraagt: o waarom treuren?

O waarom treuren; ze is niet dood!
 Ze zweeft om u in 't stille donker,
 Ze bidt met u in 't morgenrood,
 En juicht met u in 't zongeflonker.

XXXVII. - Van een liefelijk kind.*Aan Hedwig-Ema.*

De lieveling van zusters en broeders,
 Door allen zoo teeder bemind,
 Gelijkend de zachtste der moeders,
 Is 't lachende blozende kind.

En ritslend als 't spranklende water,
 Dat tusschen struweelen verdwijnt,
 Zoo kwettert haar babblend getater,
 Waar zij bij gespelen verschijnt.

Ze wil den gespelen bevallen,
 Beminnen en worden bemind;
 En 't luidste geschater van allen
 Is 't lachen van 't lieflijkste kind.

En roept men den traan in hare oogen
 Door strengheid of 't milde vermaan;
 Een wenk - het verdriet is vervlogen;
 Een lach - het geweent is gedaan.

Door liefde, door hemelsche goedheid,
 Gekweekt door die zon als een bloem,
 Zoo geurt ze door liefde en door zoetheid -
 Der moeder verhevenste roem.

XXXVIII - Zou ik mijn land niet minnen.*Aan Herman-Emanuel.*

Zou ik mijn land niet minnen,
 Waar moeder mij bezag,
 Met haren lieven lach,
 Als om mijn hert te winnen;
 Zou ik mijn land niet minnen?

Waar zij de schoonste liëkens
 In mijn geheugen zong...
 Hoe rein die stemme klonk
 Als 't zacht geronk der bieken;
 Zou ik mijn land niet minnen?

Waar zij zoo fier den vader
 Gedurig volgde en prees,
 En zei: gelijk hem steeds,
 Hij is zoo braaf uw vader;
 Zou ik mijn land niet minnen?

Waar zij mij moedig toonde,
 Hoe 't werk altoos gedijt,
 En mijnen kindervlijt
 Met zoete zoenen loonde;
 Zou ik mijn land niet minnen?

O Heer, wees mijn behoeder,
 Nu en ook t'allen stond...
 Hier, hier in dezen grond
 Is 't heilig graf der moeder;
 Zou ik mijn land niet minnen?

XXXIX. - Kent gij?

Aan Hendrik-Willem.

Kent gij der musschen mollig nest,
 Waarin de naakte jongskens slapen,
 Of naar het voedsel gulzig gapen,
 En luidkeels tjirpen om ter best,
 Tot dat ze worden vlug en groot?
 Wat is hun nestje zacht en malsch!
 Doch zachter is de moederschoot,
 Wanneer ge hangt aan haren hals.

Hoort gij het lied van 't bieken niet,
 Dat sluipt en kruipt in frissche bloemen
 En honing zamelt, meer te roemen
 Dan 't aremzalig brommend lied?
 Is honingzeem zoo smaaklijk goed,
 En stilt hij streelend uwen dorst;
 Doch zoeter dan het zoetste zoet
 Is moeders liefderijke borst.

Daar speelt de warme zonneshijn
 Des morgens door den dauw der rozen,
 Zaagt ge ooit de stralen frisscher blozen
 Dan in die droppels wonderfijn?
 Doch zie, er is een schooner licht,
 Waardoor de liefde u teêr bespiedt;
 Het straalt uit moeders aangezicht
 Wanneer ze, zoontjen, u beziet.

XL. - Ons katje was een lieflijk beest.

Ons katje was een lieflijk beest,
 Met 't haar zoo fijn en zacht als dons;
 Ach, hadde 't poesken wijs geweest,
 Dan ware 't zeker nog bij ons.

Omtrent ons huisje lag een bosch,
 Geschuwd door alle stille liên;
 Daar lag, te luistren als een vos,
 Ons katjen uren naar te zien.

Des zomers in het zoet seizoen
 Dan liep het weg, met dwazen zin,
 Naar 't sparrenbosch, in 't donkergroen;
 Daar sprongen wilde katers in.

Bij morgendauw, bij avondgrauw,
Riep ik bekommerd onze kat...
Ik hoorde niets dan woest miauw,
Weg was de kat, weg bleef de kat.

Fin toen de koude winter kwam,
Het groen der sparren dook in sneeuw,
Dan kroop ons katje, lam en stram,
Voor onze deur met bang geschreeuw.

Ik wou ze nemen. Vader zei:
'Ze heeft naar geen vermaan gehoord,
Voort, voort met de ongelikte prei!
Mijn woord is, jongen, soort bij soort.'

XLI. - Ik ging door groene weiden.

Ik ging door groene weiden,
En door den morgendauw
Verhief zich, stil, bescheiden,
't Viooltje hemelsblauw.
Het geurde zoo liefallig,
Het windje blies bevallig:
O bloeme! gij zijt schoon!

En aan de koele bronne,
Daar kwam een lieflijk wicht,
En onder 't licht der zonne
Wiesch het zijn aangezicht;
En op zijn glinstrend wezen
Lag frissche deugd te lezen:
O kindje! gij zijt schoon!

Een leeuwsteeg steeg ten hemel
En zong zijn tooverlied...
Ik keek door 't wolkgewemel,

Den zanger zag ik niet.
 Ik mocht zijn schettren hooren
 En 'k riep door vreugd verloren:
 O zanger! gij zijt schoon!

XLII. - Moederles.

DE MOEDER.

Niet aan de barre
 Stuivende wegels
 Groeien de geurige
 Sappige bessen.
 Zingt mij een liedje,
 Plukt mij een besje,
 Geeft mij een kusje,
 Kinderen zoet!

KINDERREI.

Zing ons een liedje,
 Pluk ons een besje,
 Geef ons een kusje,
 Moederken lief.

DE MOEDER.

Maar in het boschjen
 Onder de struiken
 Rijpen de bessen bij
 Vogelgeschetter;
 Zachtjes bescherremd
 Tegen de stormen,
 Halen ze 't voedsel
 Op, uit den grond.

KINDERREI.

Zing ons een liedje,
 Pluk ons een besje,
 Geef ons een kusje,
 Moederken lief.

DE MOEDER.

Ja, op de barre
 Stuivende wegels
 Leeren de kinderen
 Vadzig te slentren.
 Maar bij de moeder,
 Onder de zorgen
 Wakender liefde,
 Groeien zij op.

KINDERREI.

Zing ons een liedje,
Pluk ons een besje,
Geef ons een kusje,
Moederken lief.

XLIII. - Het appelfeest.

Toen Oogstmaand pas verschenen was
Dan zeide vader: neem de tasch,
Ge zijt gedurig braaf geweest,
Welaan, ik schenk u nu een feest!
Hij sprak en nam me bij de hand,
Ik trok met hem door 't wijde land.

En toen we waren ver gegaan
Dan zeide vader: blijf wat staan,
En zie rond of gij niets en vindt
Dat gij naar hertelust bemint.
Hij sprak - ik zag een appelaar
Met vrucht beladen vol en zwaar.

En toen mijn vader mij bezag
Dan schoot hij in een luide lach,
En zei: wel klim nu zonder schroom
Op dezen dikken appelboom,
Hij sprak - ik klom van tak tot tak
En vulde mijnen leegen zak.

En toen ik nederstond ten grond
Ik beet in de appels malsch en rond...
En vader zeide: hoe ge bloost!
Naar huis nu met den appeloogst...
Hij sprak - Ik bracht van hert te vreê
Aan broêrs en zusjes appels meê.

XLIV. - Baar op baar.

Vreedzaam glijdt de maan door wolken,
 Zeeman, vrees nu geen gevaar!
 Over klippen, over kolken
 Rolt eentoonig baar op baar.
 Baar op baar!
 Zeeman, vrees nu geen gevaar.

't Beeld der ouders, 't beeld der vrienden
 Wordt ge in stillen droom gewaar.
 Wieglend zingen u de winden
 Eene blijde Vlaamsche maar.
 Baar op baar!
 Zeeman, vrees nu geen gevaar.

Laat de zeilen zwaaien, zwellen,
 Jaag uit 't hoofd nu elk bezwaar;
 Aan het strand zult ge ons vertellen
 Uwe droomen rein en klaar.
 Baar op baar!
 Zeeman, vrees nu geen gevaar.

XLV. - Zingen.

Zingen, o vriendekens, reinigt 't gemoed:
 Wel hem, die 't zingen dagelijks doet.
 Is er iets liever dan 't lustige lied,
 Dat den begeesterden boezem ontschiet;
 Tralala, tralala, trala lala,
 Vriendekens, zingt mijne liedekens na!

Vogelkens kwelen in 't groene geboomt,
 Hoort! hoe door 't loover hun snateren stroomt,
 't Vliegjen in 't veld en het windjen in 't bosch

Lispelen liederen teeder en los.

Tralala, tralala, trala lala,
Vriendekens, zingt al die liedekens na!

Alle die zangeren, wonder en frisch,
Tuigen dat 't zingen verrukkelijk is;
Hoe het den Schepper verblijdt en vereert,
Die met gezangen de wereld regeert.

Tralala, tralala, trala lala,
Vriendekens, zingt zijne liederen na!

XLVI. - De Schelde.

Hier kronkelt de Schelde door dorp en door steê
Met schuimende golven ter bruisende zee;
Hare oevers, met bloemen en boomen beplant,
Versieren, doorgeuren, verfrisschen het land.

De Schelde is een moeder zoo schoon en zoo goed,
Want worden door haar niet de weiden gevoed;
Daar worden de koeien te grazen gezet,
Daar geven ze melk en daar worden ze vet.

De Schelde is een moeder zoo rijk en zoo frisch,
Ze schenkt ons den paling, den lekkeren visch,
En laat ons des zomers, in 't stikkend seizoen,
In beken en kreken een zwemmingsken doen.

De Schelde is een moeder, zoo diep en zoo fel,
Ze voert de geladene schepen zoo snel...
De schippers begroeten de Schelde verheugd.
Wij juichen: ze is Vlaandrens welvaart en vreugd!

XLVII. - Grootvader bij Grootmoeder.

Als de Grootvader bij Grootmoeder zit,
 Dan loopen wij allen bij hen in gelid. -
 Ze steken dan lachend de handen naar ons,
 We hupplen van vreugde met lustig gegons.

Als de Grootvader bij Grootmoeder zit,
 Dan schenken ze aan allen van dat en van dit,
 Van dit en van dat, ja aan ieder ewat...
 En is het niet veel, 't is voor elk toch een schat.

Als de Grootvader bij Grootmoeder zit,
 Dan wordt er door niemand getwist of gevit. -
 We luistren naar 't geen ons Grootmoeder vertelt:
 Van 't bloemken in 't woud en de vogels in 't veld.

Als de Grootvader bij Grootmoeder zit,
 Dan gaan op de kniën de kleinsten te rid.
 Terwijl de Grootmoeder stilbevende zingt,
 He! roept de Grootvader - Gezellekens, springt!

Als de Grootvader bij Grootmoeder zit,
 Des avonds dan zeggen ze: kinderen, bidt;
 Het herte verlicht doet den menschen geen zeer...
 Goênavond!... en sluimert gerust in den Heer.

XLVIII. - Ge moet het beide doen.

Met mijnen vader, den kloeken,
 Ging ik zoo gaarne meê.
 Hij zei dan: luister kind,
 Hij, die wil vinden, moet zoeken,
 't Zij met of tegen wind, -
 Het werk alleen geeft vreê.

Met mijne moeder, de zoete,
 Ging ik zoo gaarne meê.
 Ze zei dan: luister, kind,
 Bij morgen- en avondgroete,
 Denk blij en welgezind, -
 De liefde alleen geeft vreê.

En vader plukte mij vruchten,
 En moeder gaf 'nen zoen.
 'Beminnen en werken, kind!
 Ik hoorde ze zachtjes zuchten:
 'Ge moet het beide doen.'

XLIX. - Gevonden.

Zwijg nu stille, kindje, stille,
 Dat geen toontje stijge, trille.
 't Kon het schuwe muschje storen,
 Dat zou vluchten tegen wille,
 Wijl het voedsel zoekt, verloren
 In de sneeuw zoo dik en kille.

Strooi de kruimels mild in 't ronde;
 Zie, het scharrelt, pikt ten gronde,
 Vindt ze, tjirpt en roept te vrede
 Zijnen vriend... indien het konde.,
 't Deelde aan elken vogel mede;
 Want het juicht: ik heb gevonden.

L. - 't Arme Kindje.

Ach, ach, dit arme kindje, moeder,
 Waar loopt het ginds haastig heen;
 Hier groeien geurende bloemen,
 Het trappelt de bloemen vaneen!..

Ach, ach, dit arme kindje, moeder,
 't Verdwijnt ginds in 't groote gebouw;
 Wat ronkt en zucht er zoo lastig
 Daar onder die reuzige schouw?

Ach, ach, dit arme kindje, moeder,
 Het moet werken op de fabriek,
 Het leert niets, speelt niet met bloemen,
 Ach, wordt het kindje niet ziek?

Ach, ach, ik wil het halen, moeder,
 Is 't kindjen, och arme, niet vrij;
 Ik zal het wel helpen werken,
 Nu moet het spelen met mij!..

LI. - De Touter.

Doet nu zwieren den touter, den touter,
 Doet hem zwieren als 't windje zoo snel;
 Daar vlieg ik door 't ruim als een vogel zoo fel,
 Immer hooger, 'k word stouter en stouter.
 Doet hem zwieren als 't windje zoo snel.

Op! ik zie reeds den toren, den toren,
 Op! ik zie reeds den toren der kerk.
 En zuchten de touwen, de touwen zijn sterk,
 Jaagt mij hooger in wolken verloren...
 Op! ik zie reeds den toren der kerk!

Hoort nu kraken de takken, de takken,
 Hoort nu kraken de takken zoo bang...
 Wat geeft het als ik maar te wiegelen hang...
 Wen zij breken vast zal ik mij pakken,
 Hoort nu kraken de takken zoo bang.

Zingt een liëken bij 't wippen, het wippen..
 Zingt te zanten een lustig gezang...
 Hier gaat het zoo vrij en zoo los zijnen gang,
 En bij 't fladdren der lokken en slippen,
 Zingt bij 't wippen een lustig gezang.

LII. - Het Muisje.

Gister avond in ons huis
 Hoorde ik piepen eene muis;
 'k Zag in 't hoeksken van den haard
 Weemlen haren langen staart,
 'k Zag hare oogjes zwart als git
 En vernam haar scherp gebit.

Muisje, muisje, 't doet me spijt,
 Dat ge hier gekomen zijt...
 Waarom liet ge toch den stal;
 Hier, hier gaapt de looze val,
 Hier, hier loert de rappe kat,
 Muisje, muisje, weet ge dat?

Muisje, muisje, listig dier,
 Wat ge doet en deugt geen zier,
 Bijt ge 't linnen niet aan stuk;
 Muisje, daarom wacht u druk.
 Piep... ge springt... maar niet te gauw!
 Flap... u grijpt de katteklauw.

LIII. - Wiegelied.

Langzaam daalt de zwaluw neder,
 Zie, ze slaapt in 't nestje zacht,
 En daar bedekt ze warm en teeder
 Hare jongskens gansch de nacht;
 Goeden nacht,
 Sluimer zacht,
 Sluimer zacht,
 Goeden nacht.
 Lieve kleine, goeden nacht.

Reeds zoolang zijt gij aan 't gapen,
 Omdat gij naar ruste tracht;
 Ja, zelfs de bloemekens gaan slapen
 Als de zonne niet meer licht.
 Goeden nacht.

Laat u thans in 't wiegje vallen
 Moeder maakte 't malsch en zacht...
 Welhoe, ge schreit voor niemendallen,
 Jongen, 'k hou bij u de wacht.
 Goeden nacht.

Wiggelwaggel, wagen, wiegen,
 Schrei niet, staak die zotte klacht.
 Weg daar, en broemt niet, stoute vliegen,
 Weg! hier wordt ge niet verwacht.
 Goeden nacht.

Sluit uw mondjen, sluit uwe oogen,
 Neem een zoentjen.. ha, ge lacht!
 Ook daar is 't vliegsken weggevlogen,
 't Moet ook rusten met den nacht.
 Goeden nacht.

LIV. - Vaarwel

Bitter moet ik weenen, 't leven beklagen,
Omdat ik mijn land verlaat;
Waar ik ga of keere, 't harte blijft vragen
Naar hen, die ik achterlaat.
Vrienden, heden moet ik voort,
Voort naar een ander oord,
Dus vaartwel, vaart eeuwig wel!

Minnen zal ik eeuwig, vurig beminnen,
Vlaanderen zoo schoon en eêl!
Maar, helaas, om 't daaglijksch broodje te winnen
Doen mijne ouders toch zoo veel!..
Vlaanderen, heden moet ik voort,
Voort, naar een ander oord..
Dus vaarwel, vaar eeuwig wel!

Moederspraak, u zal ik toch nooit vergeten,
Schoon ik vreemde talen ken;
Innig roert ge toch altijd mijn geweten,
Want ge leert mij wat ik ben.
Vrienden, heden moet ik voort,
Voort naar een ander oord..
Dus vaartwel, vaart eeuwig wel!

Ja, vaartwel, gij, vrienden, vroolijke streken,
Ach, misschien zie 'k u nog weer!..
Donker wordt het, 'k voel het herte mij breken,
Ach, vaartwel, 'k min u te zeer.
Vlaanderen, vrienden, ik moet voort,
Voort naar een ander oord..
Ach, vaartwel, vaart eeuwig wel!

LV. - Kermislied.

Komt nu allen,
 Laat ons schallen
 Bij dees blijde feest.
 Kermis is het heden,
 Oud en jong tevreden
 Juicht, verheugd van geest.

Trom en snaren
 Ronken, paren
 Zich met zang en klank.
 Jongens, laat ons zingen,
 Dansen, dartlen, springen
 Vlet het hert vol dank.

Voor de tenten
 Pronken venten
 In den bonsten dosch.
 Hoort ze fel trompetten;
 Op hun rettetten
 Springt Paljasken los.

Ziet het draaien,
 Hoeden zwaaien
 Ginder aan den hoek.
 Jongens, laat ons loopen,
 Hee, hier kan men koopen,
 Lekkren peperkoek.

Voor vijf kluiten!
 Achttien duiten!
 Daar voor een plaket!
 Kermis! vreugd en vrede!
 Hier! 'k neem 't koeksken mede;
 Jongens, welke pret!

LVI. - Het Windje.

Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas.
 Kom van uit de barre heide,
 Breng den frisschen geur der weide,
 Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas. -

Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas!
 Wiegel bloemen, rijpend koren,

Strooi het zaad in malsche voren;
 Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas!

Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas!
 Drijf uit wijken, dorpen, steeën
 Vuile lucht naar wouden, zeeën.
 Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas!

Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas!
 Demp de hitte, breng als zegen
 Voor het dorre land den regen;
 Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas!

Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas!
 Draagt ge somtijds onweerswolken,
 Jaag toch nooit een schip in kolken;
 Blaas, blaas, blaas,
 Windje, blaas en raas!

LVII. - Van den Uil.

Een uil, die op 'nen ezel zat,
 Was stout en hooveerdig als keizers kat;
 Maar de ezel was blind ja,
 Van oelalala!
 Ze draaiden, door 't duister, rap door de stad...
 Den uil vivat!

Heer uil berijdt den ezel fier;
 Ju, riep hij, ju rechts, en ju links, ju hier. -

Want de ezel was blind ja,
 Van oelelala!
 Ik hoed uvoor grachten, voor dit en dat...
 Den uil vivat!

Ju, langoor, thans ben ik uw heer,
 En dien nooit een anderen meester meer,
 Want vriend, zijt ge blind, ja,
 Van oelelala!
 Ik zie voor ons twee, dat beteekent wat...
 Den uil vivat!

Ju, ezel lief, ge zijt mijn paard,
 En zijt ge geen paard, ge zijt meerder waard;
 Want, vriend, ge zijt blind, ja,
 Van oelelala!
 Ik voer u ter stad, daar wordt gij geschat.
 Den uil vivat!

De zonne blonk in ééns op 't land;
 Ze stonden voor eenen waterkant...
 En de ezel was blind, ja,
 Van oelelala!
 Vooruit! riep heer uil... ze plonsden in 't nat...
 Den uil vivat!

LVIII. - Het doode Broerken.

Ach, mijn broerken is bezweken;
 'k Zag het treuren, gansch verbleeken
 Als een roosje dat verkwijnt;
 'k Zag het lijden,
 't Spelen mijden,
 Door de koortsen ondermijnd.

Moeder zag ik heimlijk weenen;
 Vaders vreugde was verdwenen;

Hij werd lastig, stuursch en stroef...
 Al mijn streelen
 Kon niets heelen;
 Ach, wat werd ons huisje droef.

Toen zijn ooge was gebroken
 Werd het in de kist gestoken,
 Stom gedragen naar het graf.
 Moeder snikte,
 Vader blikte
 Strak en bleek naar 't sombre graf.

Ach, waarom moest het bezwijken?
 Mijne droefheid wil niet wijken;
 Vond ik troost voor 's ouders nood,
 'k Zou mijn leven
 Gaarne geven,
 Ware ik voor mijn broerken dood.

LIX. - Ter Weide.

Op de groene weiden,
 Is de school gedaan;
 Wil ik mij vermeiden,
 Wil ik spelen gaan.

Madeliefkens groeien
 Daar zoo wonderfrisch;
 Karekieten stoeien
 Aan de beek in 't lisch.

't Beekje loopt verzwinden
 In het kleine dal;
 Uit de groene linden
 Klinkt een blij geschal.

Vink en Meerle kweelen,
 Wonderschoon en zoet.
 Komt ter weide spelen,
 Vrienden, 't is er goed.

LX. - Vogelzang.

Mijn vader ging naar 't veld, toen 't nachtgeschemel
 Nog kampte met den morgengloed,
 Waar, stijgend in den wolkenloozen hemel,
 De leeuwerik den dag begroet.
 Mijn vader weet, waar 't vogeldeuntje helder klinkt,
 En waar het vrij uit frissche kelen rolt en springt;
 Hij weet, waar hij ons henen moet geleiden,
 Ja, waar de zang in 't herte dringt.

En toen hij 's middags voor het zonnebranden,
 In 't geurig boschje schaduw vondt,
 Dan was 't de lijster die hem allerhanden
 Bezielde klanken vroolijk zond.
 Mijn vader weet, enz. enz.

En 's avonds bij de zachte manestrallen,
 Die tintlen op het kreupelhout,
 Hoe toovrend trilt de zang der nachtegalen;
 Hoe teer en droef, hoe hoog en stout!
 Mijn vader weet, enz. enz.

Wanneer ik dwalensmoê naar huis gekomen
 Dan slapen ga, welk hemelsch lied
 Verneem ik nog in mijne tooverdroomen;
 O vogelzang, 'k vergeet u niet!
 Mijn vader weet, enz. enz.

LXI. - Spreuken.

Altijd vleien, altijd streelen,
 Nooit de waarheid mededeelen,
 Uwe fout verschonen,
 Maar geveinsd u toonen. -
 Een valsche vriend!

Veel beloven, weinig geven,
 Weinig werken, ledig leven,
 Woorden zonder rede,
 Is niet steeds daarmede
 De gek gediend?

Open oogen, zielestralen,
 Steeds gediensig, zonder pralen,
 Rond en recht in handel,
 Waar in woord en wandel.
 Een goede vriend!

Snelle handen, wakkre zinnen,
 Vlijtig werken, eerlijk winnen,
 Is de les der wijzen,
 Daarom moet men prijzen,
 Die 't recht verdient!

LXII. - Zwemmen.

Vrienden, zegt me, kunt ge zwemmen?
 't Is een aardig ding, ja! ja!
 Gister was ik niet te temmen
 En ik sprong in 't water dra.
 'k Zonk gelijk een steen naar onder,
 'k Stampte, draaide, proeste en riep
 Met een stem gelijk den donder:
 Help!... wat is het water diep!

Vrienden, zegt me, kunt ge zwemmen?
 'k Weet nu wat het is - ach! ach!
 'k Voelde fel mijn borst beklemmen,
 En 'k vernam een spotgelach..
 Hoort, dat ik het u vertelle,
 Hoe ik angsten onderstond:
 'k Dacht... nu vaar ik vast ter helle,
 'k Zonk en zonk en vond geen grond!

Vrienden, zegt me, kunt ge zwemmen?
 Leert het gauw, 't is goed, ja! ja!
 'k Voelde bij het haar mij klemmen,
 'k Werd gered door mijn Papa.
 't Zwemmen wil ik niet meer missen;
 't Geeft veel lust voor luttel last.
 Spartlen, duiklen als de visschen,
 Zwemmen leer ik, dat is vast!

LXIII. - Doe wel en zie niet om.

Mijnen vriende Julius Hoste.

O kom met mij in 't open veld,
 Wanneer 't viooltje geurt,
 Wanneer het stil de lente meldt,
 Verkwikt het kind, dat treurt.
 Vertrapt men haar met kreuk op kreuk,
 Steeds geurt de kleine blom;
 Hoe schoon herinnert zij de spreuk:
 Doe wel en zie niet om.

O kom met mij, wanneer de bie
 Door thijm en krokus waart.
 Hoor, hoe ze lustig bromt en zie
 Hoe snel zij honing gaart.
 En blaast de wind en raast hij fel,
 Zij staakt niet haar gebrom,
 Maar vliegt met honing naar heur cel;
 Doe wel en zie niet om.

O kom met mij, hier waar de beek
 Vol water als kristal,
 Verfrischt het gras der lieve streek,
 Het groen van 't bloemendal.

En werpt men steenen in haar bed,
 Of woelt men 't water om,
 Zij gaat heur gang steeds onverlet;
 Doe wel en zie niet om.

O kom met mij, indien gij mint
 En naar de goedheid streeft,
 Bemerkt hoe hier de moeder 't kind
 Zoo mild te zuigen geeft.
 En of de blijdschap haar vervoert,
 Of maakt 't verdriet haar stom,
 Zij ziet haar kind en denkt ontroerd:
 Doe wel en zie niet om.

LXIV. - Het Vogelken.

Hoe is het mogelijk dan
 Dat men u vangen kan,
 Vogel, gij licht van pluim,
 Vliegend door 't ruim;
 Die langs den looverhang,
 Nachten en dagen lang,
 Ons stemt tot goede luim
 Door klank en zang.

Gij zit thans in de kooi
 Treurig, niet half zoo mooi
 Als toen ge door het bosch
 Vloogt blij en los;
 Spreken dat kunt ge niet,
 Maar wen ge in 't kooitje ziet
 't Nestje uit 't groene mosch
 Voelt ge verdriet.

Was ik een vogelkijn
 'k Wou steeds in vrijheid zijn.
 Gauw, dierken lief, vlieg voort
 Naar schooner oord.
 Ha! ge zijt weder vrij!
 Ha! wordt gij weder blij!
 Zingt gij uw zoet accoord
 Denk dan aan mij.

LXV. - Vaarwel.

Alle vrienden mogen 't weten,
 'k Zal den makker nooit vergeten,
 Die onlangs de streek verliet;
 Vaar nu wel, vergeet mij niet.

Altijd waren wij te zamen,
 Gaven ons de schoonste namen,
 Deelden blijdschap en verdriet;
 Vaar nu wel, vergeet mij niet.

Samen gingen wij ter scholen,
 Hielden geene les verholen,
 Zongen samen menig lied;
 Vaar nu wel, vergeet mij niet.

Wen een woord ons ééns verdeelde,
 Hij was 't eerst die niet krakeelde,
 En gemeenen twist verstiet;
 Vaar nu wel, vergeet mij niet.

Ach, die goede vriend is henen,
 Laat mij, vrienden, laat mij weenen
 Tranen stillen mijn verdriet;
 Vaar nu wel, vergeet mij niet.

LXVI. - Vaderland.

Eer aan het vaderland,
 Waar men ten allen kant
 Eerlijkheid vindt!
 Waar men door werk en vlijt
 Luiheid en waan bestrijdt,
 Waar men door deugd verblijd,
 Vrijheid bemint!

Liefde aan het Vaderland,
 Waar ieders hert ontbrandt
 Voor eer en plicht.
 Waar men als 't hoogste goed,
 In voor en tegenspoed,
 Waarheid, u luid begroet
 Als 't schoonste licht!

Lang leve 't vaderland,
 Waar men met hert en hand
 Tot hulp bereid,
 Trouw aan 't gegeven woord,
 Handelt zooals 't behoort
 Tot 's menschen vreugdaccoord
 In eeuwigheid!

LXVII. - Hoed u wel, schoon bloemeliĳn.

Daar gaat een maaier naar de wei,
 Wat draagt hij mede voor gerei? (gerief.)
 Den steen om te wetten,
 Den slag om te zetten,
 Den hamer ter zijde,
 De zeis om te snijden.
 Hoed u wel, schoon bloemeliĳn!

Het gras, dat voor het windje knikt,
Wordt neergeveld en afgepikt.

Violen, de zoeten,

Zure Hanevoeten,

De blanke Meilieven,

Die fier zich verhieven.

Hoed u wel, schoon bloemelij!n!

Den blauwen Eereprijs geroemd,

Den Leeuwentand met veel gebloemt,

De zilveren Klokken,

De goudene Vlokken,

Die moeten nu allen

Gemaaid nedervallen.

Hoed u wel, schoon bloemelij!n!

Doch bleef het gras ter weide staan,

Het zou verwelken, gansch vergaan.

Het onkruid zou groeien,

Verhongren de koeien,

Dus, bloemen, uw sterven,

Doet welzijn verwerven,

Sterf gerust, schoon bloemelij!n! -

LXVIII. - Onze Taal.

Waar wij ook dwalen, waar we gaan,

Het vlaamsch ligt aan ons herte;

Gedurig denken wij daaraan

Waar wij ook dwalen, waar we gaan

In rust, in vreugd en smerte!

O vlaamsche taal, o moedertaal,

We zingen uwe pracht en praal!

Waar wij ook dwalen, waar we gaan,

Het Vlaamsch ligt aan ons herte!

LXIX. - Verloren.

Ach, mij heeft de vrees bevangen,
 'k Heb op deze baan
 Mijne centen dwaas verloren;
 Ach, wat nu gedaan?

Dikke sneeuw bedekt den wegel,
 Mijne hoop verdwijnt!
 Tusschen doornen piept een vogel
 Die te spotten schijnt.

Wippend vliegt hij heen en weder,
 Bessen zoekt hij op....
 Schettrend heft hij, vindt hij 't besje,
 Zijnen kleinen kop.

‘Kom alhier, ik heb gevonden.’
 Roept hij; - ‘zoek dus, kind!’
 Kom, ik zal maar verder zoeken,
 Hij die zoekt die vindt.

LXX. - Het Huis.

Ziet, kindren, ziet dit somber huis,
 Met groenend mos op 't dak,
 De muren brokklen stil in gruis
 Ze zijn gescheurd en wak.
 Wanneer de lieve zonne schijnt,
 De storm niet huilend woedt,
 De regen 't huis niet ondermijnt.
 Dan blijkt het nogal goed.

Doch grolt de donder, loeit de wind,
 Dan blijft het niet verschoond;
 Hoe kreunt de muur, hoe kraakt 't gebind,
 Wee hem! die 't huis bewoont.
 Dan vlucht het al, wat vluchten kan,
 Het wankelt heen en weer;
 En zelf de stoutste kloekste man
 Roept: wee! het kantelt neer.

Dat huis, het was eens sterk en schoon,
 Zeer kloek en flink gebouwd,
 Der gulste menschen gulle woon
 Door zorg en onderhoud.
 De zorg verviel, het huis verviel;
 Verlaten staat het daar...
 Een lichaam zonder kracht en ziel
 Dat beeft bij 't minst gevaar.

LXXI. - Van waar komt gij gedreven.

- Van waar komt gij gedreven,
 Mijn allerzoetste bieken,
 Terwijl ge broemt uw lieken
 Zoo luid en blijgezind?

‘Ik kom van tusschen rozen,
 ‘Daar gaarde ik was en honing;
 ‘Uw groet is mijn belooning,
 ‘Niet waar, mijn liefste kind?

- En waar vliegt gij nu henen
 Met uwe glinsterzwingen;
 Dat zult ge mij wel zingen,
 Hier tusschen 't malsche groen.

‘Nu vlieg ik naar mijn nestje,
 ‘In 't geluw mos verborgen,
 ‘Om daar verheugd te zorgen,
 ‘Gelijk uwe ouders doen.

LXXII. - En toen.

En toen de moeder tot hem sprak:
 'O stoute jongen, voort!'

Dan keek hij schaamrood voor zich heen,
 En zei geen enkel woord.

En toen ze minzaam op hem riep:
 'Kom hier, o goede zoon!'

Dan keek hij lachend naar omhoog
 En vroeg een kus ten loon.

En toen zij niemendalle zei,
 Dan sloeg zijn herte snel.

Dan keek hij half beschroomd op zij
 En zuchtte: 'ze is niet wel!'

LXXIII. - Kobe Kleinverstand.

Eens wou Kobe Kleinverstand
 Reizen naar 't Luilekkerland;
 Maar eer hij begon te reizen
 Riep hij droef vaarwel!
 Vader zei hem, wilt ge komen
 Daar, waar melk en honing stroomen,
 Waar ge vindt de fijnste spijzen,
 Jongen, leer dan snel.

Eens wou Kobe Kleinverstand
 Wandlen naar 't Luilekkerland;
 Maar eer hij begon te wandlen
 Riep hij droef vaarwel!
 Moeder zei hem, welberaden,
 Wilt ge, waar de gans gebraden
 In uw mond valt met amandlen,
 Jongen, werk dan fel!

Eens wou Kobe Kleinverstand
 Trekken naar 't Luilekkerland,
 Maar eer hij was heengetrokken,
 't Laatste vaarwel riep!
 Zachtjes naar den stal geslopen
 Daar in 't lange stroo gekropen,
 Lag hij met de holleblokken
 In de hand, en sliep!

LXXIV. - Laat ons gaan.

Laat ons gaan, laat ons gaan,
 Waar de kerzen blozend staan!
 Vrienden, daar blinkt reeds klaar
 Onze kerzelaar!
 Ziet, zijne armen strekt hij uit
 Overlast met lekker fruit...
 Hee! hoe rond, hoe gezond,
 Valt het in den mond.
 't Muschje fijn, 't muschje fijn
 Sjirpt, het moet hier kermis zijn,
 Ziet het knikt, opgeschikt
 Als het kerzen pikt.
 Is 't ellendig in gezang,
 't Schenkt den boom toch dienst en dank,
 Want de musch, rap en hupsch
 Pikt ook made en rups.

Laat ons thans, laat ons thans
 Danken met gezang en dans,
 Altegaar, vriendschaar,
 Rond den kerzelaar!
 Dan gebeden: Lieve Heer,
 Tegen wind en stormig weêr,
 God bewaar, gaaf en gaar,
 Onzen kerzelaar!

LXXV. - De Druivelaar.

Ziet, op den druivelaar
 Heeft de zon warm en klaar
 Stralen gestort.
 't Groene blad geurt in glans;
 't Vliegjen in rondgedans
 Snuffelt en snort.

Druivelaar aan den muur,
 Druiven nog klein en zuur
 Hangen er aan.
 Rijp ze snel, zonnegloed!
 Nu zijn ze nog niet goed,
 'k Laat ze dus staan.

't Vliegjen, zoo snel en fel,
 Laat ze staan, 'k weet het wel,
 't Ronkt met geduld:
 'Druif, wen ge rijp zult zijn,
 Dan met uw zoeten wijn
 't Buiksken gevuld!

LXXVI. - Leeren.

Ha! ha! ha en ha! wanneer de school begint,
 Dan! dan! dan en dan! word ik een wakker kind.
 Het schoolgaan is naar mijnen zin;
 De kennis brengt alleen gewin!
 Ik wil de kans probeeren
 En leeren!

Ha! ha! ha en ha! is dan de school gedaan,
 Dan! dan! dan en dan mag ik naar huize gaan,
 Met blijden zin en licht gemoed.
 Mijne ouders zeggen: dat is goed.
 Ik blijf de kans probeeren,
 En leeren.

LXXVII. - Winter.

Weest nu stil, - hij is gekomen,
 Hij, dien de arme lieden treurig schroomen...
 Winter is 't! Het vriest dat 't kraakt!
 Komt in onze kamer, ja, in onze kamer,
 Waar 't vuurken blaakt.

Hier is 't goed; - maar slecht daar buiten,
 Ei, beziet nu toch eens onze ruiten...
 Zilvren bloemen, heerlijk schoon!
 Wie smeedt u als gensters, op ons heldre vensters,
 Zoo blij van toon?
 Damp als vorst, dat moet geschieden,
 Vormt die bloemen... maar, ach, de arme lieden,
 Moet dat zijn? - o neen, o neen!
 Komt, wij zullen helpen, ja, wij zullen stelpen
 Hun droef geweest,

LXXVIII. - En toch zal 't lente worden.

Wat zingt het hupplend koningsken
 In onze doornenhaag;
 Het heeft zoo fel gesneeuwd vandaag,
 En toch zal 't lente worden.

De takken missen blad en bloem;
 Daar tusschen fluit de wind;
 Doch immer zingt het welgezind:
 En toch zal 't lente worden.

Al zijn de velden doodsch en stil,
 Ik blijve welgemoed,
 En roep gelijk de vogel doet:
 En toch zal 't lente worden.

LXXIX. - Tijd genoeg.

En toen hij naar de schole ging,
 Dan ging hij nooit te snel;
 Dan bleef hij hangen waar hij hing,
 Te traag zelfs voor het spel.

De morgen scheen hem steeds te lang,
 En de avond nooit te vroeg;
 Een halmken stroo hield hem aan gang,
 Steeds had hij tijd genoeg.

Dus groeiend als een mastentop,
 Geen weetlust in den zin,
 Kreeg hij een dikken, dikken kop
 Met niemendallen in.

Zeer traagjes trekt hij door de straat,
 Als door de klei de ploeg.
 De kinderen roepen: ziet, daar gaat
 De domme Tijdgenoeg.

LXXX: - Daar zit het vroolijk zoet Mienen.

Daar zit het vroolijk zoet Mienen
Op 't dorpelken van 't huis;
Ze fluistert een liefelijk lieken,
Maar maakt toch niet veel gedruisch.
Hee, ik wil het liedeken hooren,
En ik leg mij stil op den grond,
'k Zou niet geerne zoet Mienen storen,
Want ze zweeg dan en sloot den mond.

Ze zingt: ik kan ik reeds breien,
Reeds voederen ons schaap;
Is broederken lief aan het schreien,
Ik wieg hem zachtjes in slaap.
Ik kan nog nietwasschen en koken,
Dat is mij te moeielijk, te zwaar...
'k Heb lest nog een potje gebroken;
Moederlief was spoedig daar.

Dan is ze lastig geworden;
Ik kon er niet aan doen...
Maar toen ze mij wilde beknorren,
Gaf ik haar spoedig 'nen zoen.
Hij, die wil tevreden steeds leven,
Doe gelijk ik hebbe gedaan...
- Ja, gij hebt mij een lesje gegeven,
Mienen, 'k zal nu henen gaan.

LXXXI. - Naar de School.*Mijnen Vriende J. Blockhuijs.*

Kom aan, naar 't groene loover,
 Daar woont de schoone vogel in,
 Die zingt er voor zijn klein gezin:

Trala, tira, trala!

Het vogelkijn vliegt op en neer,
 Bewaakt de jongskens wonderteer,
 En brengt hun lekker voedsel aan,
 En leert de vleugels openslaan:

Is dat niet wel gedaan?

Gelijk in 't woud de vogel
 De jongskens leert en voedsel brengt,
 En dan nog blijde deuntjes zingt:

Trala, tira, trala!

Zoo werken, waken, zonder rust
 Mijne ouders ook voor mij met lust.
 Zoo wijst de meester mij de baan,
 Waar ik als man zal moeten gaan:

Is dat niet wel gedaan?

Kom aan, kom aan ter schole,
 Daar leert men al wat nuttig is,
 En liedjes ook zoo rein, zoo frisch:

Trala, tira, trala!

Zoo wordt vol vreugd mijn heil gesticht;
 Welaan dan ook het werk verricht;
 Dan moedigt vader mij fel aan,
 En moeder ziet zoo fier mij gaan:

Is dat niet wel gedaan?

LXXXII. - Segher Kortrijksaan.

1337

Een man, een man, en een wijze man,
 Ja een man zeer oud van jaren,
 Had toch het schoone land,
 Vlaanderland zoo lief!
 Maar is er zeer slecht om gevaren.

De Graaf, de Graaf, en de vlaamsche Graaf,
 En kon 't volk, zijn volk niet dulden;
 Maar vreemd gezang en spel
 Werden hoogvereerd!
 Aldus stak hij zijn land vol schulden.

Een man, een man, en een wijze man,
 Segher Kortrijksaan geheeten,
 Heeft moedig 't slecht gedrag
 Aan den boozen Graaf,
 Aan Mijnheer van Vlaandren verweten.

De Graaf, de Graaf en de booze Graaf,
 Op 't kasteel van Rupelmonde,
 Zag toornig, ongemoed,
 Neer op Kortrijksaan, -
 Hij had 't zwart geweten vol zonden.

De man, de man en de wijze man
 En kon geen gehoor verwerven;
 Voor open hart en woord
 Werd hij vastgezet;
 Voor zijn Vlaandren ging hij nu sterven.

O Graaf, o Graaf, o gij booze Graaf,
 En kent ge niet Artevelde?
 't Is Segher's boezemvriend.
 Hoor, hij komt, hij komt,
 En trekt tegen u thans te velde.

O Graaf, o Graaf, o gij booze Graaf,
 En kent gij niet Englands koning?
 't Is Segher's boezemvriend.
 Hoor, hij komt, hij komt,
 En hij jaagt u uit hof en woning.

O Graaf, o Graaf, o gij booze Graaf,
 En kent ge niet Vlaandren's herte?
 Dat Segher eert en mint,
 U veracht en haat!
 En kent ge niet Vlaandrens herte?

LXXXIII. - Mei.

Is de mei aangekomen,
 Blij naar buiten gespoed;
 Tak en bloemen genomen
 Hei! de mei luid begroet.

Rap een boomken gekozen,
 't Slinkste boomken van 't land;
 Het omslingerd met rozen
 Hei! den mei blij geplant.

Blij daar rond dan gesprongen
 Snel gedraaid rei aan rei;
 Ja, geopend de longen:
 Hei! we zingen de mei!

Zie den mei geuren, gloren
 Hei! de winter is heen!
 Onze vreugd is herboren,
 Onze treurnis verdweên!

LXXXIV. - Pottenkrakeel.

Dat was een helsch krakeelen
 Bij pannen en bij potten,
 Bij schotels en bij scheelen,
 Zij keven, net als zotten:
 Potteken, panneken,
 Lepelken, kanneken,
 Roert u niet, de vijand naakt.

‘Ik, zucht de soepterrine:
 ‘De schoonste vrouwe ben ik!’
 ‘Ik, riep met fiere miene
 De teil, ‘de schoonste ken ik.’
 Potteken, panneken, enz.

‘Waar is de knapste jongen?’
 Vroeg 't mosterdpotje toornig.
 De lepel opgesprongen,
 Riep: ‘Duimeling, wat hoor ik?’
 Potteken, panneken, enz.

‘Ik ben de kloeke lepel,
 ‘De felle meester plukhaar!’
 Hij neemt bij haren tepel
 De koffiekant en schudt haar.
 Potteken, panneken, enz.

De schotels schreeuwen allen:
 ‘Dat zullen wij besterven!’
 En allen vechten... vallen
 Ten gronde neer in scherven.
 Potteken, panneken, enz.

De bezem komt geloopt
 Al morrend: ‘k zal het stuiten!’
 En vaagt gezwind de hoopen
 Gebroken potten buiten.
 Potteken, panneken,
 Lepelken, kanneken,
 Roert u niet, de vijand naakt.

LXXXV. - Morgenbede.

Wel op! wel op! sa gauw uit het bed,
 Den slaap uit de oogen gewreven;
 De spinnen draaien rond haar net,
 Ze dalen en klimmen en weven.

Daar dampet, daar dampet het gansche land;
 De leeuwerik is aan 't stijgen;
 De zonne glinstert als diamant
 Door den druppenden dauw van de twijgen.

Hoe schoon! hoe schoon! mij zwelt het gemoed,
't Gaat open als 't kelkje der bloemen;
Die staan te trillen, verliefd en zoet,
Om met geuren en kleuren te roemen.

Aan 't werk! aan 't werk! de dag is daar,
God wil ik hulde bewijzen;
Met Hem als 't licht, zoo heerlijk waar,
Door het werken te loven, te prijzen!

Voor Hem! voor Hem! die lievend schiep,
Werkt het heelal dankend te zamen...
En daar God mij lievend in 't leven riep,
Min ik en werk ik. - Amen!

LXXXVI. - Jacob van Artevelde.

- 24 Juli 1345. -

Nog vraagt men in getraan,
Wat kwaad hij heeft gedaan?
Van Artevelde!
Hij redde uit dwang en schand
Het volk van Vlaanderland.
Van Artevelde!

In nood, in bang gevaar
Was hij gedurig daar
Van Artevelde!
Hij bracht in elke steê
Verzoening, welvaart, vreê,
Van Artevelde!

Maar was zijn handlen groot,
 Des sloeg 't verraad hem dood,
 Van Artevelde!
 En ach, wat ergen smaad,
 Men sleurde hem ter straat,
 Van Artevelde!

En sinds bidt ieder kind,
 Dat nog zijn Vlaandren mint:
 Van Artevelde!
 Gij hebt steeds goed gedaan,
 Laat Vlaandren niet vergaan,
 Van Artevelde!

LXXXVII, - 's Avonds in de mane,

Jongens, meisjes, komt naar 't spel,
 't Is hier op den walrand wel,
 's Avonds in de mane!
 Loopt met den reep, kaatst met den bal,
 Springt in de koord, rolt van den wal,
 Kaatsen, reepen,
 Springen, zweepen,
 Jongens, meisjes, komt hier al
 Spelen, spelen op den wal,
 's Avonds in de mane!

Zet de schotels rap van kant,
 Want de pap is aangebrand,
 's Avonds in de mane!
 Hoog is het gras, malsch is de grond,
 Klapt in de hand, danst in het rond...

Honden bassen;
 Laat ze bassen!
 Jongens, meisjes komt alhier
 Spelen, spelen met plezier,
 's Avonds in de mane!

Vader hoorde 't aan, en ras
 Greep hij 't ventje bij de jas...
 't Sprong van den wal stil naar zijn huis;
 Rap in zijn bed, zonder gedruisch...
 't Lag te fluïstren
 In den duïstren:
 Jongens, meisjes, kort en bont,
 Slapen, slapen is gezond,
 's Avonds in de mane!

LXXXVIII. - Meikeversklacht.

Toen ik een viertal jaren
 In de aard gestoken had,
 Met mijne scherpe scharen
 Boorde ik in de aard een gat.
 De duïsternis vergeten,
 Te vliegen naar het licht,
 Mij zat aan loover vreten,
 Dat scheen mijn zoetsten plicht.

'k Had menig kruid verslonden,
 Toen ik reeds onder de aard,
 Met bruine huid ontwonden,
 Als popje lag bewaard.
 En toen de zon mij wekte,
 Der lente juichgeluid,
 Verrees ik, en ik strekte
 De vleuglen snorrend uit.

Door groene wilgen wippen,
 En nachten, dagen lang
 De tengre spruitjes knippen
 Dat was mij van belang!
 Maar ach, ik werd gevangen;
 Mijn staart werd doorgeboord;
 Ik moest aan 't draadje hangen
 En voort, ja altijd voort.

Waar aan kan ik mij klampen,
 Ik sta droefknikkend stom...
 'k Voel op de pootjes stampen,
 Ik vlieg, ik knor en brom!
 Ach, 'k valle stervend neder,
 Vaarwel, gij aardsche lust...
 Steek mij in de aarde weder,
 Daar vind ik vrede en rust.

LXXXIX - Broeder en Zuster.

HIJ

Van waar dat gij thans treurig zijt,
 En mij niet eens beziet;
 Daar even waart ge nog verblijd,
 Van waar toch dit verdriet?

ZIJ

Ik had mijn popje fraai gekleed,
 En zie, uw booze hond,
 Bast plots, hij hapt het met een beet
 En sleurt het langs den grond.

HIJ

Heeft dit Fideel, die schelm, gedaan;
 Welaan, herneem de pop!...
 Ik roep hem hier... staak uw getraan;
 Ik geef hem duchtig klop.

zij

O neen, mijn broeder, doe dat niet,
 Hij wist niet wat hij deed;
 Maar geef - en uit is mijn verdriet -
 De pop een ander kleed.

XC. - Goedheid, Schoonheid, Waarheid.

En 's avonds als ik slapen ga,
 Zegt vader: 'Goede nacht'
 Des morgens, groet mij moeder na
 Een goeden dag, zoo zacht.
 Des waar ik ga of waar ik sta
 De goedheid houdt de wacht.

En 's avonds door de blauwe lucht
 Hoe glanst de sterrenpracht;
 Des morgens wen de nachtuil vlucht,
 Hoe grootsch de zonne lacht;
 Dan zing ik in het blij gerucht:
 De schoonheid houdt de wacht.

En 's avonds sluit ik de oogen toe
 Ik zoek in 't rusten kracht.
 Des morgens wordt weer blij te moe
 Naar 't edel werk getracht.
 Des wat ik leer of wat ik doe,
 De waarheid houdt de wacht.

XCI. - Te Roozebeke.

- 27 November 1382. -

Toen Arteveld te Roozebeke
 Gevallen was door 't fransch geweld,
 En 't vlaamsche volk met hem bezweken -
 Toen kwam de Vorst en zag den held.

Zie, sprak de Graaf: o Heer en Koning,
 Hier ligt de felle muiter thans,
 Die zei: 'De Vorst verdient verschooning,
 't Is maar een kind, hij kent slechts Fransch.

Ge brengt hem meê naar Gent, Mijnheeren;
 Hij zal de Vlaamsche poorters zien,
 De Vlaamsche sprake met ons leeren,
 En dan ons recht en hulde biên.'

Hij lachte, Lodewijk van Male; -
 De Koning sprak, schoon maar een kind:
 'O Graaf, dat is de ware tale
 Van hem, die diep zijn volk bemint.'

XCII. - Welk plezier.

Alle jongens zijn reeds hier,
 Alle jongens, allen!
 Welk een zingen, welk plezier!
 Dansen, springen, welk getier!
 Jongens, 'k neem ook mijnen zwier,
 't Kan mij hier bevallen!

Hoe hier ieder lustig lacht;
 Peter, Karel, Hannes!
 Hunne spieren hebben kracht,
 Over zwieren zij de gracht;
 Hij, die volgt hun koen gedacht,
 Toont dat hij een man is.

Wat ze durven stout begaan
 Wil ik ook probeeren,
 Hola, jongens, 'k spring vooraan,
 'k Tuimel, 'k plons, en 'k heb gedaan
 Met de natte kleeën aan...
 Schade doet ons leeren.

XCIII. - Klaasje

Klaas was lest naar 't bosch gegaan
 Met zijne kudde schapen;
 Daar zag hij een heertje staan,
 Dat sprak hem spottend aan:
 'Klaas, ge moet niet gapen,
 Maar antwoord mij gedwee,
 Hoe groeien witte rapen
 Ginds in de woeste zee!
 Klaas, 't is nooit te laat, te vroeg
 Om nog wat bij te leeren,
 Klaas, 't is nooit te laat, te vroeg,
 Men is nooit wijs genoeg.'

Klaasje was wat aangedaan
 En zei: 'k Heb geene ervaring,
 Lachte stil en sprak: 'Welaan,
 Mijnheer, wil mij verstaan,
 Maar vóór ik geef verklaring,
 Vertel mij, slimme vos,

Hoevele pekelharing
 Zwemt hier in 't beukenbosch?
 Heer, 't is nooit te laat, te vroeg,
 Om nog wat bij te leeren,
 Heer, 't is nooit te laat, te vroeg,
 Men is nooit wijs genoeg.'

't Heertje keek verdwaasd, ja keek;
 Maar hield den mond gesloten;
 't Werd zoo bleek, zoo bleek, zoo bleek!..
 Klaas zei nog vóór het week:
 'Spotters, narren, noten
 Slaat men met knuppels af,
 De paauw heeft zijne pooten,
 Elk koren heeft zijn kaf.
 Heer 't is nooit te laat, te vroeg,
 Om nog wat bij te leeren,
 Heer, 't is nooit te laat, te vroeg,
 Men is nooit wijs genoeg.'

XCIV. - Soldaat.

Soldaatje te spelen is naar onzen zin,
 Te wandlen, te rijden stad uit en stad in!
 't Geweer op den schouder, ter linker het zwaard;
 Te voet te marscheeren, te vliegen te paard.

Wij volgen ons vendel, het zwiert in den wind!
 Trompetten rettetten: bereidt u! gezwind!
 De trommelen roffien: gevaar, op, gevaar!
 Vooruit en gevochten, de vijand is daar!

Het land te beschermen, dat is onze taak;
 Den vreê te bewaren ons grootste vermaak;
 Maar dient er gevochten in weelde of in nood!
 We handlen en winnen, of vinden den dood.

XCV. - Gent.

Zijt gij niet meer heden,
 Zijt gij niet meer 't machtig, rijke Gent!
 Gij hebt fel gestreden,
 Dat is wel gekend!
 Dat is gekend door gansch het land,
 Dat wordt geroemd ten allen kant!
 Daarom min ik Gent,
 Ja Gent! zoolang mijn hert zal slaan.

Stad der Schelde en Leie,
 Door het onderwijs zoo hoog geroemd,
 Dat als frissche meie,
 In uw midden bloemt.
 Gij zendt de zoons nog overal;
 Die stichten 't goede bovenal!
 Daarom min ik Gent,
 Ja Gent, zoolang mijn hert zal slaan.

Stad der Artevelden,
 Nijverheid en vrijheid hieldt ge in stand;
 Gij, met uwe helden
 Streedt voor 't vaderland.
 Gij, hou en trouw ten allen tijd,
 Met vlijt aan kunst en eer gewijd!
 Daarom min ik Gent,
 Ja Gent, zoolang mijn hert zal slaan.

XCVI. - Van een Ezelken.

Een ezel jong van jaren,
 Die niet van distels houdt,
 Maar veel van frissche blaren,
 Vertrok naar 't groene woud.
 Ezelken lief, wees slim, wees slim.

Hij ging aan 't scheutjes plukken,
 En smulde gansch alleen...
 Welk leven! welk verrukken!
 Tot dat een wolf verscheen.
 Ezelken lief, wees slim, wees slim.

'Ai!' de ezel viel aan 't janken
 En balkte: 'welke pijn!
 'Ai, zie mij toch eens manken...
 'Help, help, heer chirurgijn!
 Ezelken lief, wees slim, wees slim.

De wolf, vol waan en hoogmoed,
 Kwam nader, boog zich fier,
 En grolde: 'Kerel, toog goed
 'Den hoof., Is 't hier? Is 't hier?'
 Ezelken lief, wees slim, wees slim.

'Daar!' balkte de ezel: 'Slik dat!
 Hij gaf den wolf 'nen klop.
 Hoe juist hij toch gemikt had:
 Hij brak des slokkers kop.
 Ezelken lief, wees slim, wees slim.

'Men kan niet sterk, maar slim zijn!
 Riep de ezel en liep voort.
 Daar lag nu Isegrim fijn
 Te kermen: - 'k ben vermoord!
 Ezelken lief, wees slim, wees slim!

XCVII. - Keizer Karel.

1500-1558.

Wie kent niet Keizer Karel, den zoon van 't fiere Gent;
Hij heerschte op half de wereld en was nog niet content.

Gent wou zich niet verlagen, 't verhief den leeuwenkop,
Hij deed het ketens dragen en aan den keel den strop.

En om in dwang te houën, die stad zoo schoon en groot,
Deed hij een sterkte bouwen, dat was der vrijheid dood.

Zoo sloeg in slavenbanden zijn wieg de ontaarde zoon,
Door gansch de Nederlanden erklonk een kreet van hoon!

Dien kreet van 't volk verbolgen vernam hij dagen nacht.
Die kreet bleef hem vervolgen in roem, in weelde en pracht.

Toen hij zich ging verschuilen in 't klooster, levensmoê...
Daar klonk hem langs de zuilen 't woord 'moedermoorder' toe.

Wel mogen logenboeken hem prijzen bovenmaat,
Die kreet blijft hem vervloeken, zoolang zijn naam bestaat.

Wel mogen logenboeken hem maken roembekend,
Die kreet blijft hem vervloeken, vervloeken blijft hem Gent.

XCVIII. - Het Broerken.

Toen er een tweede broerken kwam,
Dan kreeg ik wittebrood en ham.
Ik zong zoo blij, zong zoo blij:
Een tweede broerken is bij mij.

Maar vader zeide: jongen, stil,
Ga buiten, doe daar uwen wil.
Ik sprong zoo blij, sprong zoo blij:
Een tweede broerken is bij mij.

De baker kwam, de goede Trien;
Mag ik mijn broerken lief niet zien?
Ik ben zoo blij, ben zoo blij
Een tweede broerken is bij mij.

En de oude baker knikte: 'kom,
'Uw broerken bloost hier als een blom!
Dan sloop ik bij, sloop ik bij:
Een tweede broerken is bij mij.

Hoe frisch het in zijn wiegje lag;
Ik kuste 't, zei het: goeden dag!
En lachte blij, lachte blij:
Een tweede broerken is bij mij.

Zijne oogjes bleven stil en toe.
De baker zei: 'het kind is moê...'
Ik dacht toch blij, dacht toch blij:
Een tweede broerken is bij mij.

'Het heeft een groote reis gedaan
'Met moeder... wil nu spelen gaan.
Ik juichte blij, juichte blij:
Een tweede broerken is bij mij.

o Moeder zucht zoo niet van pijn,
Wanneer het broerken groot zal zijn,
Het speelt met mij, speelt met mij:
Het tweede broerken vrij en blij.

XCIX. - Winter.

De zomervreugd is henen,
 De wintervreugd verschenen,
 We glijden op het ijs!
 Geen loover zie ik hangen,
 't Is door de sneeuw vervangen,
 Die glinstert aan het dorre rijs.

In warme winterkleêren
 Kan ons de kou niet deren;
 Zij doet ons lustig zijn.
 Maar die niets hebben, de armen,
 Hoe kunnen zij zich warmen;
 Die lijden nu veel nood en pijn.

Ben ik door 't glijden lustig,
 Ik voel het hert niet rustig,
 Wen ik aan de armen denk.
 Ze werken blij en moedig,
 Gij rijken, weest nu goedig,
 Voor de armen gauw een mild geschenk.

C. - De grijze Goede Dokus.

De grijze Goede Dokus is
 Nog opgeruimd, gezond en frisch.
 Hij knikkebolt: 't is wel!
 Wanneer hij ziet ons kinderspel.

O grijze Goede Dokus meld,
 Hoe gij het nog zoo vroolijk stelt?
 Ik heb de deugd gezaaid,
 Dus kindren heb ik vreugd gemaaid.

Wel, grijze Goede Dokus, wel,
 Hoe bleeft ge toch zoo kloek en fel?
 Ik heb met vlijt gewerkt,
 Dat heeft mijn hert en hoofd versterkt.

Goed, grijze Goede Dokus, goed,
 Waar haalt ge nog dien reinen moed?
 Ik heb nooit God gevreesd,
 Maar 't kwade en booze menschen meest.

Maar, grijze Goede Dokus, maar
 Hadt ge in uw leven nooit bezwaar?
 Nooit werden nijd of smert
 De meesters van mijn minnend hert.

Zeg, grijze Goede Dokus, zeg,
 Wie gaf u dan dit overleg?
 Ik dacht: in elke daad
 Steekt, als men wil, het goede of 't kwaad.

Het goede, als men naar 't goede tracht;
 Het kwade, als men naar 't kwade smacht.
 Dank, goede Dokus, dank,
 Wij danken u ons leven lang.

CI. - De kleine hond.

Ik had een kleinen hond
 En waar ik hem ook zond,
 Hij kwam steeds kwispelsteertend weer,
 En lekte mijne handen teer.
 En blij! en blij!
 Ach, 'k heb hem nu niet meer!

O kan een simpel dier
 Ons geven zulk plezier,
 Wat kan dan niet het kinderhart,
 Dat slechts door min gekoesterd werd.

Door min! door min!
 Waar nog mijn hondje hier.

Ach, ligt hij in den grond,
 'k Vergeet niet mijnen hond!
 Hij was mij trouw, ik blijf hem trouw,
 Ik voel voor hem den diepsten rouw,
 Zoolang, zoolang!
 Ik ja een hert behoû!

CII. - Genezen.

'k Zie mijn zusje zwak en week,
 Ach, wat moet ze lijden!
 Koortse maakt haar wezen bleek...
 God, indien zij eens bezweek!
 Kon ik haar verblijden!
 Zusje, zusje, zusje zoet,
 Zusje mag niet lijden.

Nimmer kwel of terg ik u;
 Zusje, gij moet blozen...
 Zusje lief, bezie mij nu,
 Want ik kom hier thans bij u
 Met een tuiltje rozen.
 Zusje, zusje, zusje zoet.
 Zusje, neem die rozen.

Ha ge lacht!... is het gedaan,
 Zijt ge haast genezen?
 Op uw wangje rolt een traan,

Wees toch met mijn lot begaan,
 Heb ik nog te vreezen?
 Zusje, zusje, zusje zoet,
 Zusje moet genezen.

Ja, o ja, o welke vreugd!
 'k Wil niets meer verlangen...
 Ha, daar bloost de frissche jeugd,
 Ha, daar gloeien gansch verheugd
 Rozen op die wangen!
 Zusje, zusje, zusje zoet,
 Zusje, 'k zoen die wangen.

CIII. - Zonne, Vaarwel.

Zonne, vaarwel!
 Gij brandt zoo fel.
 Zie, hoe de bloeme klaagt,
 En om verkoeling vraagt.
 Zonne, vaarwel,
 Gij brandt zoo fel.

Doof maar uw licht
 Voor ons gezicht.
 Ook in den donkren nacht
 Vonkelt de sterrepracht.
 Doof maar uw licht
 Voor ons gezicht.

Kort is de nacht;
 Rusten is zacht;
 Vroeg in 't bed, vroeg er uit,
 Is dat geen wijs besluit?
 Kort is de nacht;
 Rusten is zacht.

CIV. - Wilhelmus van Nassouwen.

VERMOORD DEN 10^{den} JULI 1584.

De Koning van Hispaniën
 Is op het bloed verborst
 Des Prinsen van Oraniën,
 Den volksgeliefden vorst.
 Hij durft diens hoofd verpanden
 Met boozen overmoed,
 En wascht zoo zijne handen
 In diens onschuldig bloed.

Wilhelmus van Nassouwen
 Werd wreed met lood doorboord,
 De kleine kindren rouwen
 Bij 't hooren van dien moord.
 Ach, bleef hij trouw gedenken
 Zijn dierbaar Neêrland zoet,
 Zoo moest hij daarvoor schenken
 Zijn edel hert en bloed.

Voor Godes woord te streven,
 Getrouw en onversaagd,
 Daarom werd hij verdreven
 Uit have en land gejaagd;
 Maar bleef in bitter lijden,
 Standvastig van gemoed,
 De tirannij bestrijden. -
 Hij was van Duitschen bloed.

Te Delft liet hij zijn leven
 Door Gerards giftig schot,
 En snikte bij het sneven:
 'Ontferm u mijner, God!

Bescherm mijne onderzaten
 In hunnen tegenspoed!....?
 En toen stierf hij gelaten. -
 Hij was van Duitschen bloed.

Wilhelmus van Nassouwen,
 De held des vaderlands!
 O kindren wij onthouën
 Den naam des vromen mans.
 En heeft zijn ziel verworven
 Des Heeren hoogste goed;
 Hij is voor ons gestorven. -
 Hij was van Duitschen bloed.

Wilhelmus van Nassouwen!
 Wij zijn van Duitschen bloed,
 Op ons mag men ook bouwen
 Standvastig van gemoed.
 Wilhelmus van Nassouwen,
 Als hij, in wee en nood,
 Het vaderland vertrouwen,
 Getrouw tot in den dood! -

CV. - Van het Beekje.

Daar suizelt het beekje
 Gezwind door het dal,
 't Verdwijnt in den Dender
 Met lieflijk geschal.

De Dender loopt verder
 Door weiden en veld,
 Langs steden en dorpen
 En valt in de Scheld.

Daar kronkelt de Schelde
 Gansch Vlaanderen door,
 Al bruisend ter Noordzee
 Verliest zij haar spoor.

De zee zwelgt de golven
 Der Schelde met spoed,
 En springt met de baren
 De zon te gemoet.

De zon trekt de baren
 Als wolken tot haar,
 En slingert ze als regen
 Langs hier en langs daar.

Langs hier op de bergen,
 Langs daar in het dal...
 Zoo suizelt het beekje
 Met lieflijk geschal.

CVI. - Poes.

Poes, gij hebt het spek gestolen,
 En dat is niet lief.
 Houd u maar geveinsd, verscholen,
 Gij zijt toch een dief.

Moeder had het opgehangen
 In den hoek der schouw.
 Poesje, moeder zal u vangen...
 Voelt ge geen berouw?

Op den zolder zal ze u dragen
 En daar sluit ze u op.
 Hoor, daar krijgt ge duchtig slagen.
 Ja, van klopterop!

Poesje, waart ge vlug gaan jagen
 Daar, waar 't muisje liep.
 't Hoort u thans miauend klagen
 En het piept, sliep! sliep!

CVII. - Regenlied.

Drop, drop, drop,
 Droppel op mijn kop.
 Ik ben klein en moet nog groeien,
 Boven 't boomken wil ik bloeien,
 Boven zijnen kop;
 Drop, drop, drop, drop.

Klits, klets, klats!
 Bobbel in den plas.
 In den plas, daar zal ik zwemmen,
 Als een vischken niet te temmen,
 Helder in den plas.
 Klitsklets, klitsklets, klats.

Risch, rusch, rosch,
 Ruisel in het bosch!
 In het boschje groeien blaren
 Om de vogels te bewaren.
 Regen in het bosch!
 Rischrusch, rischrusch, rosch!

Halt, halt, halt!
 Regen niet meer valt.
 Laat de zonne lustig schijnen,
 Zwarte wolk, ge moogt verdwijnen.
 Regen niet meer valt.
 Halt, halt, halt, halt, halt!

CVIII. - Leerlust.

Waarom niet lustig van gemoed?
Ik ben ter schole, leer er goed
 Voor mijne jonge jaren.
Ik volg de lessen staag en graag,
En wijzer word ik alle daag,
 Voor mijne jonge jaren.

En keer ik huiswaarts welgezind,
Dan juichen de ouders: liefste kind,
 Ge zijt ons welgekomen!
Gij hebt de plichten zoobetracht,
Dat ons gemoed van blijdschap lacht:
 Ge zijt ons welgekomen!

CIX. - De honigbie.

't Is de eerste schoone dag van Maart,
De bloemen geuren goed,
De insekten kruipen door 't geblaart,
En ronken zacht en zoet.

Maar wat ik met aandoening zie,
Daar, waar de krokus bloeit,
Zwerft eene kleine honigbie,
Ze bromt, ze danst en stoeit.

Ze worstelt met de gouden bloem,
Daar zoekt ze haren buit!
Ze duikelt in de gouden bloem
En haalt er honing uit.

O gouden bloem, o honingbie,
 Gij treft wel mijn gemoed,
 'k Vergeet het nimmer, wat ik zie;
 Uw lastig werk is zoet.

O honingbie! o gouden bloem,
 Van 's morgens vroeg aan gang!
 Uw werken geef ik eer en roem
 In mijnen kleinen zang.

CX. - Van den Molen.

Molen, wilt ge dan niet draaien,
 Blijft ge stille staan;
 Hoor de morgenwinden waaien,
 Wilt ge nog niet gaan?

Smeekend steekt ge uw lange wieken
 Naar de blauwe lucht;
 En uw weerhaan krijscht zijn liëken
 Dwars door 't windgezucht.

Op den berg, gelijk een toren
 Rijst gij hoog en fier.
 Stille staan is tijd verloren,
 Acht ge dat geen zier.

Mulder Jan komt aangelopen,
 Spant de zeilen op;
 Fluks de ladder opgekropen
 Lost hij daar den strop.

Molen, wilt ge nog niet draaien?
 Krak, ge krijgt 'nen duw;
 Hoor, de winden razend waaien,
 Molen wordt ge schuw?

Zie, ge waggelt op uw beenen;
 Kruit u naar den wind.
 Vliegen uwe wieken henen,
 't Wild rumoer begint.

Zie de wieken klimmen, dalen
 Met hoe grootsch een zwier.
 Molen, om wat meel te malen
 Maakt ge veel getier.

CXI. - Vroolijk en rein.

Ben ik maar klein,
 Vroolijk en rein
 Houd ik steeds mijn gemoed;
 Heb ik het zuur of zoet,
 'k Weet hoe het vader deed;
 'k Heb zijne spreuk gereed:
 Vroolijk en rein!

Vreugde is het zout,
 Dat ons behoudt
 Tegen de domme smert!
 Vreugde verkwikt het hert,
 Zij maakt den geest gezond,
 'k Roep daarom recht en rond:
 Vroolijk en rein!

Vroolijk en rein!
 Dus niet gemein!
 Reinheid naar ziel en zin
 Gaf vader steeds gewin!
 Doch won ik niets daardoor;
 'k Volgde mijns vaders spoor:
 Vroolijk en rein!

CXII. - van den Koekoek.

De koekoek is een slimme gast
 Van zorg heeft hij nooit overlast,
 Want zingt de grasmusch op haar best,
 Hij legt zijn ei in hare nest.
 Koekoek!

De koekoek vliegt noch hoog, noch lang;
 Noch diep, noch treurig is zijn zang.
 Hij roept: de winter is voorbij!
 En daarom klinkt die roep zoo blij.
 Koekoek!

Den langen dag, den zoelen nacht,
 Den warmen wind, de bloemenpracht,
 Het fruit zoo frisch en aangenaam,
 Dat kondigt ons de koekoek aan.
 Koekoek!

De koekoek heeft een fijnen kop,
 En klautert hij de boomen op,
 Wanneer hij biënzwermen vindt
 Dan roept hij als een lustig kind:
 Koekoek!

De koekoek met zijn breeden staart
 Is wel der kindren achting waard;
 Hij vangt de rupsen, doodt 't venijn,
 O ja, de koekoek mag er zijn.
 Koekoek!

CXIII. - Madeliefje.

Uit het gras steekt madeliefje
 Zilvren kransjes roodgetint,
 Hee, hoe lacht dat hertediefje
 Op elk minzaam lustig kind.

Madeliefje, waard te roemen,
 Struikje met de knopjes goud,
 Dat met duizend, duizend bloemen
 Uit de wei ons teer aanschouwt.

's Winters, 's zomers steeds het eerste,
 Bloemken, dat ons hert verrukt,
 Daarom wordt ge steeds het meeste
 T'allentijd door ons geplukt.

Lieflijk, lieflijk madeliefje,
 Veel vertreden, maar steeds schoon,
 Ja, ge zijt een hertediefje,
 Onze liefde is ook uw loon.

CXIV. - Vrijheid.

Mijn hondje ligt hier aan den band,
 Een leëren band;
 Het krijgt zijn eten uit mijn hand.
 Het likkebaart,
 En kwispelstaart,
 Het grolt van vreugd als het mij ziet...
 Wie wenscht mijns hondjes leven niet?
 'Vrijheid!' riep de vos
 'Gaat voor vreugd!' en hij liep in 't bosch.

Mijn sijsje zit in eene muilt,
 Vergulde muilt!
 Het put zijn baksken water uit...
 En nooit te laat
 Krijgt het zijn zaad.
 Wie zonder kommer, zit zoo schoon
 Als 't sijsjen in die gouden woon!
 'Vrijheid! gaat voor goud!'
 Zong de vink en ze vloog in 't woud.

Een roosje droeg in 't wild zijn bot,
 Zijn frissche bot!
 Ik plantte 't in een gleisen pot,
 Verzorgde 't wel;
 Maar 't kwijnde snel,
 En toen het droef te treuren stond,
 Daar kroop een aardworm langs den grond..
 'Vrijheid!' riep hij snood,
 'Gaat voor liefde en de roos is dood!'

CXV. - Zitten.

Wanneer gij ergens zitten gaat,
 Op het zitsel dan wel gepast;
 Op d'ouden stoel is het best, kameraad,
 Wen ge goed zit, houd u goed vast.
 Fijnpoesken moest het weten,
 't Zei: 'k ben zoo wel gezeten.
 Fijnpoesken, lekkerbek,
 Was niet gek,
 Want ze zat op 't spek.

Wanneer gij ergens zitten gaat,
 Op het zitsel dan wel gepast;
 Want zet ge u op eiers, och, kameraad,
 Dan worden uw kleëren bekladst...

De poedel wilde springen
 Waar karakieten zingen,
 Hij baste: gauw, gauw, wijk,
 Van den dijk!
 En hij viel in 't slijk.

Wanneer gij ergens zitten gaat,
 Op het zitsel dan wel gepast;
 Want zet ge u op doornen, ai, kameraad!
 Met uw broekje hangt ge dan vast.

Hoor de arme tortel klagen,
 Ze dorst het roekeloos wagen
 Te vliegen los van kop,
 Door het slop,
 En ze zat in 't strop.

CXVI. - Droomen-Leeren.

Wat ik zoo geerne doe
 Moet ik thans laten,
 Loopen gelijk een jan,
 Langs 's Heeren straten.
 Elke gelegenheid
 Wordt mij ontnomen...
 'k Moet naar de schole gaan,
 Ik mag niet droomen.
 Ach, vader kijft van deeg:
 'Wilt ge niet leeren,
 Dan komt er niets uit u!'
 Maar kan ik leeren,
 Wanneer de zonne lacht
 Op bosch en water,
 En ik van vogels hoor
 't Lustig geschater.

Ha! daar komt moeder aan,
 Die zal mij hooren;
 'Ach, zucht ze met getraan,
 Gij loopt verloren,
 Wen gij niet leeren wilt.
 Mijn arme jongen...
 Later, wanneer ge iets weet,
 Dan vrij gesprongen!
 O vader, vader, zwijg,
 'k Voel mij bewogen.
 O moeder, moeder moet
 Die tranen droogen...
 Ja, ik wil naar de school,
 'k Zal 't droomen laten...
 Later dan loop ik fier
 Door 's Heeren straten.

CXVII. - De Zee.

Ik sta nu voor de zee, met hare felle baren;
 Ze rolt... ze zingt een grootsch gezang!
 Daar drijven schepen op, die na en nader varen,
 Daar klinkt reeds hoog matrozendank.

Ze zien het vaderland met zijne grijze duinen,
 Hen wachten vrienden op de kust...
 Ze mogen hunne vreugd langsheen het strand bazuinen,
 Elkander wederzien, o lust!

Wel is het scheiden wreed, de zee is vast te duchten,
 Wanneer de storm op 't water spookt;
 Wanneer het wrakke schip niet weet waarheen te vluchten
 Door wind en golven woest bestookt.

Maar God, 'k heb kracht in 't bloed... kom vader, laat mij varen,
 'k Heb moed in 't hert... daar wenkt de zee!
 Wat moet het heerlijk zijn te zwerven op de baren...
 Kom, vader, geef den zegen meê!

CXVIII. - Danslied.

Daar zijn ze reeds de spelemans,
Ze lokken veêdlend ons ten dans;
Het deuntje komt nu juist van pas
Der fijne veêl, des groven bas.
Zingt op, gespelen, zingt nu op,
Springt op met bloembekransden kop;
Want nergens is zooveel plezier,
Als hier, in Belgenland, als hier!

Daar zwiert de kroon, de looverkroon
Met rozen rood en leeljen schoon.
Daar onder danst het keersenlicht;
Het glanst zoo blij op ons gezicht.
Zingt op, gespelen, zingt nu op,
Springt op met bloembekransden kop;
Want nergens is zooveel plezier,
Als hier, in Belgenland, als hier!

En rond de kroon, door ons geplukt,
Het hert door blijden moed verrukt.
Gedanst, gespelen, hand aan hand,
Zoolang, zoolang een keersken brandt.
Zingt op, gespelen, zingt nu op,
Springt op met bloembekransden kop;
Want nergens is zooveel plezier,
Als hier, in Belgenland, als hier!

CXIX. - Van onzen eersten Koning.

Van onzen eersten Koning
 Zing ik een fleren zang;
 Die klinke in ieders woning,
 Als vreugdebetoon en dank.
 Dat ik den Koning prijze,
 Begrijpt wel ieder kind,
 't Volk noemde hem den Wijze,
 Dus aller braven vriend.

Hij hield het land te gader
 Door liefde en kloeken raad,
 Hij was ons aller vader,
 Beschermde als vroom soldaat
 De wetten, onze vrijheid,
 Den vrede, schoon en zoet,
 Des roept elk kind vol blijheid:
 O Leopold, gegroet!

Zijn woord in vreemde landen
 Werd trouwvol aangehoord;
 Hij sloot de vriendschapsbanden
 Van 't een tot 't ander oord.
 Zoo bloeide als vreëbelooning
 De welvaart door den vlijt!
 Dus roepen wij: o Koning!
 Gezegend t'allentijd!

Hij heeft bij ons verworven
 Een minnend dankbaar hert,
 Dat, toen hij is gestorven,
 Ach, overliep van smert.
 En nooit, nooit zal verminderen
 Ons heilige dankbaarheid;
 Ze blaakt voor zijne kinderen
 Tot in der eeuwigheid.

CXX. - Van onzen tweeden Koning.

Gespelen, komt, het lied gehoord
 Van Leopold den tweede;
 Welaan, zingt mée in vol accoord:
 Den Koning heil en vrede!

Hij reisde moedig t' allenkant
 In zijne jonge jaren,
 Om voor het lieve vaderland
 Geleerdheid te vergâren.

Om voor het lieve vaderland
 De welvaart te vermeêren,
 Door werk en handel in verband
 Naar eisch te doen waardeeren.

Hij zeilde koen van zee tot zee
 Door storm en woeste baren,
 Om door de vriendschap rust en vreê
 Met vreemden te bewaren.

De wet en vrijheid steunt zijn arm
 Gelijk zijn wijze vader.
 Wij minnen hem wel diep en warm,
 Hij mint ons na en nader.

Hoe statig zit hij niet te paard;
 En toch mag elk hem naken;
 Nooit zal hij zwaaien 't heidenzwaard
 Dan om ons te bewaken.

Vlucht voor der lente frissche jeugd
 De droeve winter henen,
 Waar hij verschijnt is voor de vreugd
 Ook gauw 't verdriet verdwenen.

Hoe statig zit hij niet te paard,
 Vol kracht en zelfvertrouwen,
 O God, die volk en vorst bewaart,
 Laat hem ons lang behoüen!

Bescherm den troon, bescherm 't gezin
 Van Leopold den tweede!
 Des zingen wij, vol kindermin:
 Den Koning heil en vrede!

CXXI. - De Korenaren wiegen.

De korenaren wiegen
 In slaap de kleine vliegen;
 De lieve zon verdwijnt,
 Terwijl door 't avonddonker
 Met stil en zoet geflonker
 De bleeke maan verschijnt.

De Krekel laat zich hooren,
 En moeder gaat langs 't koren;
 Met blijdschap op 't gezicht;
 Ze draagt den kleinsten jongen,
 Die, mat en moê gesprongen,
 Thans in hare armen ligt.

Hij schreit de kleine bengel.
 Ze kust hem en zegt, engel!
 Hij lacht, ze kust hem weer;
 Zoo werd ik eens gedragen...
 Ha, werd ik nog gedragen!
 Zij lacht... hij kust haar weer.

Maar 'k ben een groote jongen,
 Ik ben niet moê gesprongen.
 En moeder zegt: mijn Jan
 Zal nooit van moeite klagen;
 Hij kan zijn broerken dragen
 Zoo goed, als ik het kan.

Nu, met dat korenwiegen
 Dien krekelzang, die vliegen
 Heb ik niets meer gemeens....
 Maar, moeder, 'k moet iets vragen...
 Ach, moet ge mij niet dragen,
 Toe, kus mij toch nog ééns!

CXXII. - Moederlach.

Slaap, goede moeder, moê door 't werk.
 Dat zoete rust haar weer versterk',
 Dat moet zijn; anders kan ze niet
 Ons koestren, zingend blij een lied.
 Ja, zingend blij een lied!
 Daar even zag ze ons spijtig aan,
 Dat gaf ons veel verdriet;
 Maar ook wij moesten stille staan;
 Dat deden wij toch niet.

Ziet, moeder is thans uitgerust,
 Komt gauw, haar allen teer gekust!
 Dat moet zijn; he! daar is 't aangang,
 Dat kussen klinkt zoo luid en lang.
 Ja, 't klinkt zoo luid en lang.
 Hoe blikt zij ons nu lachend aan,
 Hoe lustig zingt ze een lied!
 O, moesten wij nu stille staan,
 Wij deden het toch niet.

CXXIII. - Roosje zoete.

Heet steekt de zon, fel waait de wind,
 Waar loopt ge henen, liefste kind,
 Roosje zoete.

Waar rozen frisch te bloeien staan,
 Daar wil ik zijn, daar moet ik gaan,
 Roosje zoete.

Kind, zoekt ge hier naar roosjes rood;
 Ze zijn door zon en wind gedood,
 Roosje zoete.

He, roosje rood, verberg u niet;
 Mijn lieve moeder lijdt verdriet,
 Roosje zoete.

Mijn zieke moeder vraagt naar u;
 Ach, roosje rood, vertoon u nu,
 Roosje zoete.

Dan trilde zacht de rozelaar,
 Dan blonk een roosje rein en klaar,
 Roosje zoete.

Ze plukte 't af, verdween gezwind..
 De zonne zonk, stil zong de wind:
 Roosje zoete.

CXXIV. - Een Kind op het Graf zijner Moeder.

Gij slaapt in 't graf zoo stil, zoo zacht,
 In diepe rust als in den nacht,
 Mijn goede moeder!
 Ik ook heb nu in 't slapen zin;
 O laat mij in, o laat mij in,
 Mijn goede moeder!

Ik ben toch immer nog uw kind,
 En 'k word toch nog van u bemind,
 Mijn goede moeder!
 O reik dan als weleer de hand,
 En leid mij naar een schooner land,
 Mijn goede moeder!

Want 't is hier eenzaam, droef en koud,
 Aan wien nu al mijn leed vertrouwd,
 Mijn goede moeder!
 Verhoor mijn smeeken als weleer,
 En neem mij in uwe armen weer,
 Mijne goede moeder!

Want sinds ge uw lieveling verliet,
 Dwaalt hij alleen met zijn verdriet,
 O goede moeder!
 Gij, die eens leefde' alleen voor mij,
 Een plaatsje thans aan uwe zij',
 O goede moeder!

CXXV. - Zang der Weezen.

Aan Mathilde.

We zaten, arme weezen,
 Alleenig droef te weenen;
 Dan zijt ge aan ons verschenen
 Als moeder uitgelezen.

Veel hadden we verloren,
 Meer dan we zeggen konden;
 De moeder was hervonden,
 Toen ge onze klacht woudt hooren.

In 't duister aardsch gewemel
Mag ze uit den hemel schouwen;
Ze mag uw hert vertrouwen,
Uw hert voor ons een hemel.

Ja, wat ze voor ons wilde,
Hebt gij zoo mild gegeven:
De liefde! gansch uw leven!
O moeder zoet, Mathilde.

En als we u moeder noemen,
Blijkt gij ons goedig tegen;
Dan zendt ze haren zegen,
Die licht uit zang en bloemen.

Ze licht uit zang en bloemen,
Die wij u blijde schenken;
Haar blijven wij gedenken,
Terwijl we u moeder noemen.

Terwijl we u moeder noemen,
Straalt, door de min bewogen,
Haar ziellicht uit uwe oogen,
Gelijk uit zang en bloemen.

U wordt als zang en bloemen
Ons kinderhart geschonken;
Voor haar wordt hier gezongen,
Terwijl we u moeder noemen.

Alphabetische lijst van de Aanvangsregels der Lieder en Aanduiding der Liederverzamelingen, waarin men de Zangwijzen volgens bladzijde en nummer vindt.

NAMEN DER WERKEN.

VERKORTINGEN.

Chants Popidaires des Flamands de France, recueillis et publiés avec les mélodies originales, une traduction française et des notes par E. DE COUSSEMAKER.

Gand, F. et E. Gyselynck, 1856.

Deutsches Liederlexikon. Eine Sammlung der besten und beliebtesten Lieder und Gesänge des deutschen Volkes. Mit Begleitung des Pianoforte.

Herausgegeben von AUGUST HÄRTEL..

Vierte Auflage.

Leipzig, Philipp Reclam, jun.

Liederschatz, 200 der beliebtesten Volks- Vaterlands- Soldaten-Jäger- Studenten und Liebes-Lieder für eine Singstimme mit Pianofortebegleitung.

Leipzig, C.F. Peters.

Liedersolfège, door L. VAN GHELUWE, Bestuurder der Muziek school van Brugge, op Gedichten van EMANUEL HIEL. 1ste Reeks.

Brugge, Edw. Gaillard en comp. 1875.

Oude Vlaemsche Lieder, ten deele met de Melodiën, uitgegeven door J.F. WILLEMS.

Gent, F. en E. Gyselynck. 1848.

The Child's Book of Song and Praise, including with Pianoforte accompaniments, and upwards of two hundred and fifty illustrations.

London, Cassell, Petter and Galpin.

C.

H.

P.

V.

W.

S.

AANVANGSREGELS DER LIEDEREN	bladz.	VERZAMELING.BLADZ.	LIED.	
A.A.A.	29	V.	18	9
A.B.C.D.	27	V	66	34
Ach, ach, dit arme kindje moeder	49	V.	96	49
Ach mij heeft de vrees bevangen	64			
Ach mijn broerken is bezweken	55	H.	205	270
Alle jongens zijn reeds hier	82	V.	34	18
Alle vrienden mogen 't weten	61	V.	68	35
Als de grootvader bij grootmoeder zit	47	V.	70	36
Als een haasje vlug op gang	9			
Altijd vleien, altijd streelen	57	V.	14	6
Ben ik maar klein	99	V.	111	57
Bitter moet ik weenen	52	H.	585	750
Blaas, blaas, blaas	53	H.	578	741
Daar gaat een maaier door de wei	62	H.	186	245
Daar hangt een spinnekop aan 't net	15			

Daar klinken de klokken des avonds zoo zacht	26	V.	108	55
Daar onder in de weide	16	H.	105	145
Daar suizelt het beekje	94	V.	46	24
Daar zijn ze reeds de spelemans	105			
Daar zit het vroolijk zoet Micken	71	V.	36	44
Dat was een helsch krakeelen	75			
De grijze goede Dokus	89	V.	50	26
De koekoek is een slimme gast	100	W.	281	CXX
De korenaren wiegen	108	Getoond. door Van Gheluwe, L.		
De koning van Hispaniën	93	Getoond. door Peter Benoit.		
De liefeling van zusters en broeders	39			
De winter geeselt buiten weer	21	Getoondicht door Antheunis, G.		
De zomervreugd is henen	89	H.	122	167
Doet nu zwieren de touter, de touter	49	V.	106	54
Door diepe droefheid stil omher gedreven	5			

Door de sneeuw steekt spichtig 't hagesbosch	21	V.	52	27
Drop, drop, drop	96	V.	32	17
Een ezel jong van jaren	000			
Een man, een man en een wijze man	73	V.	88	45
Een scheepje dreef in eene kuip	32			
Eens wou Kobe Kleinverstand	66	V.	120	63
Een uil die op 'nen ezel zat	54	C.	292	LXXXVIII
Eer aan het vaderland	62	V.	64	33
En 's avonds als ik slapen ga	81	V.	28	16
En toen de moeder tot hem sprak	66			
En toen hij naar de schole ging	70			
Er was een kleine jongen	26			
Gaat de droeve winter henen	10	H.	15	25

VI

Gij slaapt in 't graf zoo stil, zoo zacht	110			
Ginds bij den hollen weg	35	P.	126	118
Gister avond in ons huis	50	V.	42	22
Ha, ha, ha en ha	68	V.	74	38
Heet steekt de zon	110	V.	122	64
Heisa, op 't stoppelveld	32	V.	112	58
Het wandelen is naar onzen zin	12			
Hier kronkelt de Schelde door dorp en door steê	46	V.	110	56
Hoe is het mogelijk dan	60	V.	80	41
Hoe lang, hoe lange toch geleên	31			
Hoe zoet te luistren naar mijn hert	38			
Hoor hoe trillend in de stalling	34			
Hoor naar het lied van Broeder Willem	19	C.	397	CXXXIX
Ik ging door groene weiden	42			
		Getoondicht door Blockx, Jan.		
Ik had een kleinen hond	90	V.	76	39

Ik hoor des windjes zacht geruisch	36			
Ik sta nu voor de zee	104	H.	704	900
Is de Mei aangekomen	74	V.	48	25
't Is de eerste schoone dag van Maart	97	S.	13	
Ja, luistert, jongens, 'k heb gereisd	30			
Jongens, hier is Nederland	11	V.	72	37
Jongens, meisjes, komt naar 't spel	78			
Kent ge niet het wakker Mieken	13	V.	58	30
Kent gij der musschen mollig nest	40			
Kindren hoort iets van den vos	17	C.	96	XXIV
Klaas was lest naar 't bosch gegaan	83	C	385	CXXXVI
Kom aan naar 't groene loover	72			
Kom lieve lente	10	V.	114	59
Komt nu allen	53	V.	36	19
Laat ons gaan	67	V.	12	5
Langs de doornenhaag met witte bloemen	13			

Langzaam daalt 51 de zwaluw neder	S.	92	
Loop maar snel 18	P.	43	41
Lustig vrienden 8 opgelet	H.	752	957
Met mijnen 47 vader, den kloeken			
Mijn hondje 101 ligt hier aan den band			
Mijn vader ging 57 naar 't veld	V.	78	40
Molen wilt ge 98 dan niet draaien	V.	102	52
Niet aan de 43 barre			
Nog vraagt men 77 in getraan	V.	48	21
Nu is 't aan 7 gang			

VII

O kom met mij in 't open veld	59			
Onder struweelen	25	V.	126	66
Ons katje was een lieflijk beest	41			
Op de groene weiden	56	V.	5	1
Poes, gij hebt hebt het spek gestolen	000	V.	20	10
Slaap goede moeder, moê door 't werk	109	H.	505	643
Soldaatje te spelen is naar onzen zin	84	H.	192	253
Toen Arteveld te Roozebeke	82	V.	100	51
Toen er een tweede broerken kwam	87	V.	118	62
Toen ik een viertal jaren	79	V.	98	50
Toen ik hem eerstmaal zag	33			
Toen Oogstmaand pas verschenen was	44	H.	27	42
Uit het gras steekt madeliefje	101			

Van waar dat gij zoo treurig zijt	80	H.	703	898
Van waar komt gij gedreven	65			
Verzwonden is het lied reeds lang	34	H.	631	805
Vledermuis	23			
Vraag aan het roosje roodgekleurd	14	H.	209	274
Vreedzaam glijdt de maan door wolken	45	V.	124	65
Vrienden, zegt me, kunt ge zwemmen	58	V.	60	31
Waarom niet lustig van gemoed	97	V.	84	43
Waar wij ook dwalen, waar we gaan	63			
Wandelt gij door bloemenweiden	37			
Wanneer gij ergens zitten gaat	102	C.	345	CXVII
Wat zingt het hupplend koningsken	69			
Wat ik zoo gaarne doe	103	H.	658	842
Weest nu stil hij is gekomen	69	V.	22	11
Wel op! wel op!	76			

Wie kent niet Keizer Karel	87		Getoondicht door Fernau	
Ze liggen lang begraven	15	H.	709	906
'k Zie mijn zusje zwak en week	91	V.	10	4
Ziet kindren, ziet dit somber huis	64			
Ziet op den druivelaar	68	H.	636	813
Zingen, o vriendekens, reinigt 't gemoed	45			
Zijt ge niet meer heden	85	V.	130	68
Zoet smaakt de boterham	24			
Zonne vaarwel	92	V.	44	23
Zou ik mijn land niet minnen	39			
Zwijg nu stille	48			